

Vitaal en Sociaal Breda

ONZE AMBITIE

Een stad draait om de mensen die er wonen. We willen dat al onze inwoners een gelukkig, kansrijk, veilig en gezond leven kunnen leven in onze mooie stad. De meeste mensen hebben daarvoor niet of nauwelijks hulp nodig van de overheid. Ze vinden zelf hun weg naar bijvoorbeeld werk en een woning. Bouwen mee aan alles wat Breda uniek maakt, bijvoorbeeld als vrijwilliger bij een vereniging. Of staan als vriend, familielid, partner of mantelzorger klaar om een ander die het wat moeilijker heeft te helpen. Die krachtige samenleving is onze basis van waaruit en waarmee we als overheid willen werken.

Daarbij zien we dat we als overheid een belangrijk en waardevol verschil kunnen maken voor inwoners die het (net) niét redden op eigen kracht. Het liefst door kortdurend bij te springen. Bijvoorbeeld door een tijdelijke uitkering te verstrekken, door een tijdje mee te kijken en te helpen als een kind of jongere vastloopt, of door te ondersteunen als het fysiek of mentaal minder goed gaat. We zijn ervan overtuigd dat mensen het gelukkigst zijn als ze zoveel mogelijk op eigen benen kunnen staan. Daarom kijken we vooral naar wat mensen wél kunnen. Want we gelóven in mensen.

Maar we zijn ook realistisch. Niet iedereen is geholpen met kortdurende hulp. Daarom kiezen we waar nodig voor “duurzame ondersteuning voor zo lang en intensief als dat nodig is”. We volgen daarmee het advies dat de Rekenkamer geeft in haar rapport over Segregatie. Ook willen we in lijn met de Rekenkamer-aanbevelingen in Verbeter Breda de opgaven op het gebied van leefbaarheid en veiligheid meer gaan verbinden met de sociaal-economische en ruimtelijke opgaven. Waarbij we telkens kijken naar de meest optimale schaalgrootte om ons te organiseren: vanuit de kleinschaligheid van de wijk of buurt, als we dichtbij mensen moeten staan. Of vanuit de efficiency van de stad of regio, om te voorkomen dat we op verschillende plekken hetzelfde wiel aan het uitvinden zijn. En hierbij benutten we nadrukkelijk de ruimtelijke ontwikkelingen in de stad, om echt een duurzaam en langjarig effect voor inwoners te sorteren.

Voor onze sociaal-economische opgave gebruiken we de drie centrale doelen uit de propositie van de VNG (‘De Winst van het sociaal domein’) als kompas: we willen bestaanszekerheid herstellen, kansgelijkheid vergroten en een gezond leven makkelijker maken.

Allereerst willen we de bestaanszekerheid van inwoners herstellen. De grootste rust over je bestaanszekerheid heb je uiteindelijk als je werk hebt. Daarmee heb je niet alleen een stabiel inkomen, maar kun je ook je eigen talenten en persoonlijkheid benutten en inzetten en kom je tot bloei als mens. We richten ons daarbij niet alleen op de mensen die geen werk hebben. Maar ook op de mensen die het moeilijk vinden om hun werk te behouden: we helpen hen om aan het werk te blijven. Daarom is onze eerste focus gericht op passend werk voor iedereen. Voor sommigen is dat een betaalde baan, voor anderen prachtig werk op een dagbesteding, of (deels) als vrijwilliger, in een tegenprestatie – afgestemd op de draagkracht van wie het betreft. Zo richten we ‘hub-locaties’ in waar met name mensen met een arbeidsbeperking gaan werken. We verkleinen daarmee de vervolgstap naar een reguliere baan. Voor de mensen die geen eigen inkomen kunnen opbrengen, zorgen we voor rust over de bestaanszekerheid door een uitkering te verstrekken. We bieden actief hulp bij schulden, want financiële zorgen kunnen grote stress veroorzaken. En in gezinssituaties werkt die stress ook nog eens door naar kinderen. We zien daarbij een belangrijk verband tussen schulden en gezondheids- en gezinsproblematiek. We starten daarom een project (Financieel Expertisecentrum) om de financiële situatie van mensen in een kwetsbare positie, zoals de groep werkende armen, te versterken. En richten ons daarbij specifiek op de groep die nu minder in beeld is en vaak nog geen gebruik maakt van andersoortige hulpverlening.

Vanuit ons geloof in mensen, willen we dat iedereen de kans krijgt om zichzelf te ontwikkelen en te ontplooiën. We zien daarbij dat niet iedereen dezelfde kansen krijgt. Daar willen we iets aan doen. We investeren daarom hard in die gezinnen waarin kinderen opgroeien in een kansarme of onveilige situatie. Dat vraagt om hulp op maat. Maar ook om een brede aanpak in en van de wijk. Daarvoor werken we samen in Verbeter Breda en onze wijkaanpak. Met alle partners die nodig zijn om in alle mooie Bredase wijken vergelijkbare kansen te creëren: in ieder geval het onderwijs, de corporaties, de lokale verenigingen en organisaties en ondernemers. We werken we aan het versterken van de hulpbronnen van inwoners. Zodat ze meer kansen krijgen om zelf aan zet te komen en te blijven. In het project Krypton scheppen we samen met de inwoners en jeugdigen zelf de omgeving en randvoorwaarden om talenten te ontwikkelen. Met initiatieven als Plein 3 bieden we jongeren een nieuw toekomstperspectief (op onderwijs of werk), uitgaande van hun specifieke talenten. Zodat ze leren op eigen benen te staan. En bijvoorbeeld (gesloten) verblijfszorg minder vaak nodig is.

We zien daarbij dat ook de gezondheid van inwoners sterk verschilt. Gezond leven gaat niet vanzelf. En we zien dat mensen die het al zwaar hebben daar nóg meer moeite mee hebben. Daarom gaan we nog harder dan nu aan de slag om een gezond leven makkelijker te maken. Voor iedereen. We doen dat omdat uiteindelijk iedereen het gelukkigst is als íe gezond is. Maar ook omdat we zien dat de zorgkosten enorm toenemen door de aankomende vergrijzing, en we die kosten waar mogelijk willen

voorkomen. We maken daarom in 2022 een integraal gezondheidsbeleid, om effectiever te kunnen zijn in onze aanpak die dwars door beleidsvelden en domeinen heenloopt. We focussen daarbij in ieder geval op het keren van de groeiende overgewicht-cijfers en op het verkleinen van gezondheidsverschillen. Hiervoor bouwen we verder op de brede coalitie van maatschappelijke partners die met het Lokaal Preventieakkoord samen verantwoordelijkheid wil nemen voor een gezonder Breda.

Deze ambitie is niet in een jaar verwezenlijkt. We hebben een duidelijk kompas. Elke stap die we komend jaar zetten moet die richting hebben. We willen hierbij een lange adem hebben. Dat past goed bij de meerjarige aanpak van Verbeter Breda. Waarbij Verbeter Breda de samenhang en synergie aanbrengt tussen de ruimtelijke en mobiliteitsopgaven, de sociale opgaven én de opgaven op het gebied van leefbaarheid en veiligheid zoals deze in de kaderbrief is aangekondigd. We werken samen met maatschappelijke partners en relevante regiogemeenten om onze doelen te verwezenlijken. Hiervoor blijven we in gesprek met het rijk, zodat we de financiën ontvangen die passen bij de opgaven waar we als gemeenten voor staan zoals bijvoorbeeld voor het opheffen van de barrière werking van de Noordelijke Rondweg.

Thema Opgroeien

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

We versterken het gewone leven van kinderen en opvoeders. Hun eigen mogelijkheden staan voorop. We investeren in:

- Positieve opvoeding
- Succesvolle schoolloopbaan
- Brede ontwikkeling van kinderen en jongeren.

Dit is de basis voor welzijn, economische zelfstandigheid en meedoen in de samenleving.

De centrale pijlers zijn de thema's:

- Familie
- Onderwijs(-zorg)
- Jeugdhulp Veiligheid
- Jeugdparticipatie
- Spelen
- Gezond leven.

In 2022 werken we samen met het netwerk en de jeugdigen in Breda aan het uitvoeringsplan 'Samen voor onze toekomst 2020-2023'. Het brede jeugdbeleid en het jeugdhulpstelsel zijn aanvullend op elkaar. Zo investeren we in de ontwikkeling van kinderen én in preventie, om dreigende problemen tijdig op te sporen en op te pakken. We gebruiken de verbinding met het Kader Breda, Samen Doen (2021-2022). We concretiseren de samenhang tussen algemene jeugdvoorzieningen, preventie, lichte ondersteuning en intensieve hulp bij grotere problemen, beperkingen of ontwikkelingsstoornissen. Met dit totaalplaatje krijgen kwetsbare kinderen voldoende kansen en versterken we een positieve omgeving als basis voor de jeugdige. We zorgen voor directe toegang tot informatie, advies en hulp bij vragen over opvoeden en opgroeien. Met intensieve specialistische hulp dichtbij huis, wanneer dat nodig is. Met de bedoeling om, zodra dat weer kan, zonder ondersteuning zelf verder te gaan.

Voor het thema familie geldt het uitgangspunt dat kinderen in Breda gezond en veilig in de eigen thuissituatie opgroeien. Waar dat niet lukt, bieden we een passende en perspectief biedende woonplek, bij voorkeur in een gezinsvorm. We koppelen daaraan de volgende doelstellingen:

- Meer kinderen in Breda groeien op in de eigen thuissituatie. Het aantal uithuisplaatsingen daalt in 4 jaar tijd.

- Het aantal noodzakelijke plaatsingen in crisis, verblijfs- en gesloten jeugdhulp daalt in 4 jaar tijd.
- De verblijfsperiode binnen de verblijfszorg is korter ten opzichte van 2018.

Voor het thema onderwijs-zorg geldt het uitgangspunt dat ook kwetsbare kinderen en jongeren onderwijs volgen. Is extra ondersteuning vanuit jeugdhulp nodig, dan organiseren we dit zoveel mogelijk binnen de schoolsetting, in afstemming met de thuissituatie. We koppelen daaraan de volgende doelstellingen:

- Kinderen zitten niet thuis zonder passend aanbod vanuit onderwijs en/of jeugdhulp.
- Het aantal kinderen zonder vrijstelling van onderwijs in een jeugdhulptraject buiten de schoolsetting is 0.

Voor het thema jeugdhulp geldt het uitgangspunt dat kwetsbare kinderen en hun gezinnen in Breda de weg vinden naar de nodige ondersteuning en bescherming. Jeugdhulp die nodig is, is goed bereikbaar en tijdig beschikbaar. Bovendien hebben we extra aandacht voor een passende doorstroming van jongeren in de jeugdhulp die 18 jaar worden en overgaan naar de Wmo. We koppelen daaraan de volgende doelstellingen:

- Normaliseren en versterken van het sociale netwerk zijn uitgangspunten voor inzet van preventie en ondersteuning aan kinderen en gezinnen met opvoed- en opgroevragen. De instroom in de specialistische jeugdhulp is in 4 jaar tijd 5% minder ten opzichte van 2018.
- De inzet van jeugdhulp heeft als resultaat herstel van het eigen leven. De uitstroom van kinderen uit de specialistische jeugdhulp stijgt in 4 jaar tijd met 10% ten opzichte van 2018.

Voor het thema veiligheid geldt het uitgangspunt dat kinderen in Breda veilig opgroeien. Als onveilige situaties hun ontwikkeling bedreigen, zorgen we voor goede bescherming en zo snel mogelijk herstel van het gewone leven. Hulp op vrijwillige basis is het uitgangspunt. Gedwongen hulp is effectief en zo kort mogelijk. We koppelen daaraan de volgende doelstellingen:

- Kinderen en gezinnen met veiligheidsproblematiek krijgen meer effectieve hulp op vrijwillige basis. Het aantal kinderbeschermingsmaatregelen neemt in 4 jaar tijd af met 7% ten opzichte van 2018.
- Het aantal kinderbeschermingsmaatregelen langer dan een jaar neemt in 4 jaar tijd af met 25% ten opzichte van 2018.
- Het aantal jeugdreclasseringsmaatregelen neemt in 4 jaar tijd af met 5% ten opzichte van 2018.

We blijven werken aan een bredere aanpak naar participatie, spelen, en gezond leven. Voor een prettig leefklimaat voor kinderen werken we aan:

- Goede speel- en groenvoorzieningen
- Sport en culturele activiteiten
- Opvang en onderwijs
- Bibliotheekwerk en advies
- Voorlichting over gezondheid en welzijn
- Hulp en ondersteuning bij lichte en zware opvoedproblemen
- Actief meedenken over en bijdragen aan de stad.

Onze ambitie is voor iedere jongere een duurzaam perspectief.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Jeugd

We geven een stevige impuls aan het beleidskader jeugd en uitvoeringsplan 'Samen voor onze Toekomst'. Dat kan omdat er extra middelen beschikbaar zijn gesteld door het Rijk. Borging voor de lange termijn op jeugd blijft lastig omdat nog niet duidelijk is of deze middelen structureel worden. Toch geeft deze eenmalige toekenning van extra middelen ons de ruimte om een paar goede stappen te zetten, iets wat de afgelopen jaren niet of beperkt mogelijk was. Tegelijkertijd blijven we wel inzetten op professionalisering en doelmatig werken.

Met deze impuls op jeugd geven we gehoor aan de raadsmoties 'Geld voor de jeugd moet naar de Jeugd' en 'Richtingwijzers voor besteding aanvullende middelen voor jeugdhulp'. We versnellen de fasering van het uitvoeringsplan en versterken daarmee de beweging naar de voorkant. Dit sluit aan bij de reflecties uit het AEF-rapport 'Stelsel in Groei' die de basis vormt voor de extra middelen van het Rijk. De impulsen zorgen voor een duurzame transformatie die noodzakelijk is om de Bredase jeugd de juiste zorg, op het juiste moment op de juiste plaats te kunnen bieden.

We pakken deze transformatie integraal aan, omdat de vraagstukken binnen jeugd vragen om een systemische integrale aanpak. Met name op de intergenerationele complexe problematiek die spelen in gezinnen in Breda. Hierop zoeken we de verbinding met andere beleidsthema's en programma's. Daarnaast verstreken we met deze impuls het basisniveau voor het welzijn en de gezondheid van de Bredase jeugd.

De volgende impulsen worden geïnitieerd in 2022:

Onderwijs-zorg

We stellen specialistische expertise, onder andere vanuit de consultatie- en adviesfuncties, beschikbaar op scholen. Dat doen we door het maken van afspraken tussen scholen, RSV, CJG, het Team Regisseurs Jeugd, de jeugdgezondheidszorg en leerplicht. Zowel op school- als wijkniveau. Ook bieden we preventief collectieve ondersteuning in de directe leefomgeving, waaronder het onderwijs en de voorschoolse voorzieningen. We realiseren een efficiëntere inzet van ondersteuning en jeugdhulp in het onderwijs en werken aan het vervangen van individuele ondersteuning en jeugdhulp in school door het inzetten van collectieve onderwijs-zorgarrangementen.

Intensiveren jongerenwerk

Jongerenwerk vervult een rol in de voorkoming van overlast gevend en grensoverschrijdend gedrag door jongeren. De capaciteit en inzet van het jongerenwerk vraagt om een herziening en uitbreiding en zal worden opgepakt.

Terugdringen ambulante GGz-behandeling

Op dit moment lopen er een paar kansrijke initiatieven die gericht zijn op aanbieden van hulp bij psychische problemen. Hierbij zijn professionals en ervaringsdeskundigen betrokken. Goede voorbeelden hiervan zijn TEJO-huis en @ease. De initiatieven die we ondersteunen zetten in op het vroegtijdig en laagdrempelig aanbieden van hulp.

Value Based Healthcare

VBHC wordt ontwikkeld door zorgaanbieder KANZ in samenwerking met de KeyGroep. De implementatie van de VBHC-werkwijze vraagt zowel van de zorgaanbieder als van ons zelf een behoorlijke investering om een integrale werkwijze in praktijk vorm te geven. De huidige manier van financieren, per organisatie en per verrichting laten we los. We starten met een pilot groep van een aantal gezinnen en gaan actief monitoren op de effecten van deze nieuwe werkwijze.

Krypton

We zetten een opdracht weg met een duidelijke richting en daar aan gekoppelde doelstellingen Een opdracht waarbij één persoon die regie voert in de wijk Hoge Vucht op het thema jeugd, deelneemt aan de thematafel en het kwadrantenoverleg en mensen en organisaties aanspreekt en houdt aan de gemaakte afspraken. In 2022 komen we samen tot een totaalplan voor talentontwikkeling in Hoge Vucht. Een plan dat we in 2022 gefaseerd met onze partners en inwoners in de wijk gaan uitvoeren.

Criminaliteitspreventie jeugd - Voorkomen jonge aanwas

We starten in 2 wijken in Breda, Hoge Vucht en Tuinzigt, en zetten in op het voorkomen van jonge aanwas. De doelgroep bovenbouw primair onderwijs (groep 7-8) en jeugd (13-18 jaar). Met het doen van interventies op deze leeftijd willen we het vroeg ontstaan van criminele carrières voorkomen.

We onderzoeken of ondersteuning thuis en op school meer aandacht nodig heeft. Ook onze professionele partners zoals, GBGZ, Breda-actief, Sterren van Morgen, CJG, e.a. gaan meer aandacht geven aan deze specifieke doelgroep.

KNOOOP

We investeren in een nieuw hulpaanbod bij scheidingsvraagstukken. Knooop neemt met goedkeuring van beide ouders beslissingen over vraagstukken over opvoeding en verzorging van het kind wanneer het ouders zelf niet lukt om tot een overeenstemming te komen.

Digibende

Digibende richt zich op jongeren van 12 tot 28 jaar die onvoldoende aansluiting vinden binnen het onderwijs of nog niet klaar zijn voor een stap naar werk. Digibende biedt voor meerdere dagdelen per week een uitdagend programma gericht op ICT, technologie en creativiteit binnen de digitale wereld.

Mockingbird Family Model

Het Mockingbird Family Model is een pleegzorgmodel waarin pleeggezinnen samen een netwerk vormen. Het helpt bij het voorkomen van het doorplaatsen van onze jeugd en zorgt voor stabiliteit en continuïteit bij pleeggezinnen. Hiermee voorkomen we onnodige uitval.

Coördinatie gezinshuizen

We versimpelen het aanmeldproces voor verwijzingen binnen de gezinshuizenzorg. De verwijzer heeft voortaan één contactpersoon voor alle gecontracteerde gezinshuizen. Doelgroep, aanbod en samenstelling van het gezinshuis komen hier samen en zorgen ervoor dat een passende match sneller georganiseerd.

Bijzondere kosten voor pleegouders

Pleegouders krijgen soms te maken met bijzondere kosten. Daarom stellen we een budget beschikbaar aan onze pleegzorgaanbieders. Hiermee kunnen zij pleegouders die met deze kosten tussen wal en schip vallen toch ondersteunen en zorgen we dat het al kwetsbare aanbod van pleegouders in stand blijft en niet nog verder afneemt.

18-/18+

We starten met een pilot van ongeveer 30 casussen die moet leiden tot een betere samenwerking op het snijvlak 18-/18+. Dat geldt zowel voor samenwerking binnen onze eigen organisatie als die met en tussen ketenpartners. Door middel van actie gericht leren, het afspreken van spelregels over samenwerken en actieve monitoring kopiëren we de werkwijze zoals is toegepast in het project beweging naar de voorkant op het vraagstuk 18-/ 18+. Ook investeren we samen met zorgaanbieders in betaalbare alternatieven voor huisvesting voor 18+.

Datagestuurd werken

In 2022 zorgen we voor een versnelling en verbetering op de beschikbaarheid van kwantitatieve data. Naast het voortijdig signaleren van mogelijke risico's en problemen bij kinderen en gezinnen helpt dit ons ook in het maken van een goede verantwoording en wordt snellere op- en afschalen mogelijk.

JIM-aanpak

De JIM-aanpak is gericht op het terugdringen en verkorten van uithuisplaatsingen, hoog specialistische behandeling en verblijf van onze jeugd. Denk aan vroegtijdige inzet maar ook aan ondersteuning, bijvoorbeeld bij terugkeer naar huis na een verblijf. Hierbij ligt de focus op twee doelgroepen:

- Kinderen en jongeren, waarbij mogelijk op korte termijn of in de toekomst uit huis plaatsing of verblijf overwogen kan worden.
- Kwetsbare jongeren vanaf 14 jaar waarbij sprake is van intensieve behandeling en/of begeleiding.

In 2021 zijn een aantal ontwikkelingen duidelijker zichtbaar geworden. Er is een significante toename in het aantal hulpvragen. Hierdoor stijgt het aantal jongeren dat jeugdhulp ontvangt en daarmee lopen wachttijden bij de gemeentelijke toegang verder op. We zetten de extra ontvangen middelen in om deze druk op te vangen. Ook zien we de uitdagingen in de jeugdbeschermingsketen voor de jeugd, ouders en jeugdbeschermers verder groeien en daarom zetten we in op het maken van toekomstscenario's die ons helpen om deze uitdagingen beter in kaart te brengen en ons vroegtijdig voor te bereiden op verschillende handelingsperspectieven.

Dat leidt tot reeds in de Begroting 2021 vastgestelde maatregelen. Er wordt hiervoor verwezen naar de Begroting 2021.

We zien dat het waardevol is om te blijven investeren in de samenwerking tussen de toegang tot de jeugdhulp vanuit de gemeente en het Centrum voor Jeugd en Gezin. We zien deze letterlijk effectiever worden en zetten deze investeringen daarom ook in 2022 voort.

We willen een beheersbaar speelveld van zorgaanbieders. Dit zorgt namelijk voor een zo effectief mogelijk contractmanagement. We gaan bij de effectiviteit van ingezette zorg daarom actief verwijzen en beoordelen en gaan verder met de kwaliteitsonderzoeken van gecontracteerde zorgaanbieders. Door samen te leren en ontwikkelen werken we aan een effectief en efficiënt stelsel. We spreken met zorgaanbieders over een nieuwe vorm van samenwerken, met oog voor elkaars dilemma's en belangen en gaan verder met de intensivering van de samenwerking met onze huisartsenpraktijken.

Onderwijs

De stedelijke partners bij voorschoolse educatie en onderwijs ontwikkelen aan de Thematafel Breda Leert een gezamenlijk plan voor 2022. Jonge kinderen en hun ouders nodigen we dan extra uit om onderwijsachterstanden te voorkomen. Het aanbod van voor- en voorschoolse educatie is 16 uur per week. We verbeteren de kwaliteit van het aanbod.

De versterking van de signaalfunctie vanuit jeugdgezondheid kinderopvang en onderwijs wordt verbeterd. Er zijn vanuit partners in 2022 extra innovaties en initiatieven op signaalfunctie en overgangen. Gezinnen die extra ondersteuning en hulp nodig hebben, komen eerder in beeld.

Laaggeletterde ouders wijzen we via school, kinderopvang JGZ en GGD snel op het taalhuis.

Corona beïnvloedt waarschijnlijk ook in 2022 de samenwerking en werkzaamheden van alle partners binnen onderwijs en kinderopvang. Het positief effect is dat bereik, digitale vaardigheden en mogelijkheden worden vergroot.

Met aanpak preventie jongeren corona is voor 2022 wordt extra ingezet op het bereik van jonge mensen waarbij versterken van veerkracht, kansengelijkheid en talentontwikkeling voorop staat. Samen met partners in onderwijs, jeugd en sportverenigingen en met de jongeren zelf geeft dit ruimte voor in- en aanvulling van aanpak en focus.

Vanuit het nationaal programma onderwijs (npo) krijgen alle onderwijsinstellingen in Breda extra middelen om opgelopen onderwijsachterstanden in coronatijd in te lopen. De gemeenten krijgen vanuit het npo ook beperkte middelen om met scholen in primair en voortgezet onderwijs te komen tot een gezamenlijke aanpak in de stad. Gemeente Breda stemt de inzet samen af met schoolbestuurders om hierbij complementair aan elkaar te zijn en te blijven. Vooral met als doel om overgangen voor jongeren soepeler te laten verlopen om uitval en uitstroom studies te voorkomen.

Grote thema's in 2022 zijn:

- Ontwikkeling taalbeheersing
- Doorgaande leerlijnen
- Schakelmomenten tussen organisaties op basis van resultaatafspraken 2021
- Laaggeletterdheid en digitale vaardigheden bij ouders/volwassenen
- Aandacht voor zorgstructuur rondom de voorschool.

Het voorkomen van kansenongelijkheid blijft ook in 2022 een groot aandachtspunt voor de partners, waaronder het onderwijs. Bij inclusief onderwijs krijgt iedereen gelijke kansen.

Thema's in de Strategische Onderwijs Agenda 2020-2024 zijn:

- Agenda Voorschoolse periode
- Primair en voortgezet onderwijs (onbegrensd ontdekken en brede ontwikkeling)
- Mbo & hbo (versterking logistiek, maintenance, biobased).

Prioriteiten voor 2022 zijn:

- Samen met jongeren in gesprek over de toekomst

- Voorkomen (taal)achterstanden
- Aanpak Werkend leren in specifieke sectoren
- Versterken en verbinden van kennis en economie in de stad
- Mbo-onderwijs doorontwikkelen van vakgericht naar competentiegericht onderwijs
- Verder bouwen aan de uitstraling van Breda als studentenstad
- Overgangen en schakelmomenten versoepelen voor jonge mensen, tussen scholen, kinderopvang en buitenschoolse opvang, school en vrije tijd
- Thuissituatie van kinderen en jongeren
- Vroegtijdig signaleren en elkaar helpen en opzoeken bij signalen.

De ambities onderwijshuisvesting voor voortgezet onderwijs Building 3.0 is gepresenteerd. Voor primair onderwijs Breedsaam is dit vergevorderd voor een nieuwe meerjaarsperiode. Zie voor verdere uitwerking Onderwijshuisvesting, de ambities rond beroepsonderwijs (mbo, hbo, volwasseneducatie) en Breda Studentenstad Programma 2 (ondernemend Breda) in deze begroting.

Gemeente Breda, taalaanbieders en maatschappelijke organisaties werken in 2022 samen aan taal en laaggeletterdheid in Breda. Focus ligt op het stoppen van de groei van laaggeletterden onder Bredanaars van wie Nederlands de 1e taal is (NT1'ers). Ook zetten we in op digitale inclusie en taal op de werkvloer. In het groeiende netwerk blijven we aan de slag om Breda Eenvoudig te maken.

Een speerpunt in het collegeprogramma is het betrekken van jonge mensen bij de Toekomst van Breda. De Toekomststoel als symbool en middel gaat ook in 2022 verder op reis. In 2022 is er weer een Kindertrendrede. Jonge inwoners moeten vanzelfsprekend betrokken zijn bij de ontwikkeling in de stad. Er zijn in Breda al veel initiatieven die we in 2022 versterken. Bijvoorbeeld jongeren denktank, studentenraad als vertegenwoordiger van het Bredase studentenleven, Kindertrendrede, kindercultuurburgemeester, diverse leergemeenschappen bij Avans, ideeën vanuit jongeren in relatie tot Gezond 100!, lesprogramma's, Toekomststoel, FIKS, maatschappelijke diensttijd. Jonge mensen laten meedenken, meedoen en meebeslissen is het motto.

We zoeken actief waar jongeren behoefte aan hebben en zetten extra in waar dit nodig is. Corona heeft een grote impact. We spreken regelmatig met jongeren en studenten om te horen wat er speelt en waar ze behoefte aan hebben. Bijvoorbeeld via Breday: het digitale en fysieke punt waar jongeren terecht kunnen voor hulp bij hun studie, zorg en geld. Deze aanpak zetten we het komend jaar door, om naast reguliere inzet ook specifiek in te zetten op reparatie van de gevolgen van corona.

SummerviBes, WinterChills en vakantiestraten bieden jonge mensen verspreid over de stad iets extra's tijdens corona. We gaan de meerwaarde van deze programmering evalueren. Partners, wijkraden en jongeren werken mee aan een structureel vervolg.

Leerlingenvervoer is een wettelijke taak. Breda krijgt een nieuwe verordening voor tegemoetkoming bekostiging leerlingenvervoer. Al jaren stijgt het aantal te vervoeren leerlingen, met hogere vervoerskosten en extra benodigde begeleiding op de busjes bij verzwaaring van gedragsproblematiek. Samenwerking met ouders, vervoerder(s) en scholen blijft cruciaal voor efficiënt en effectief vervoer.

We willen dat jongeren zoveel mogelijk een goede plek vinden in de maatschappij, het liefst door het halen van een opleiding of startkwalificatie. Als dit niet lukt, zoeken we mee naar baan, een werkend leren-traject of zorg. Iedere jongere op het MBO die uitvalt is in beeld. We sporen de uitvallers actief op en stimuleren de route om weer aan de slag te gaan met verschillende regionale projecten, ontwikkeld in nauwe samenwerking met de MBO-instellingen.

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Jeugd

- Een nieuw kabinet besluit over de structurele toekenning van middelen voor jeugd. Hierin moet rekening gehouden worden met de uitspraken van de arbitragecommissie. Uiteraard blijven ons via onze lobby samen met de landelijke netwerken inzetten om deze middelen structureel te krijgen.
- Daarnaast baren de ontwikkelingen bij de gecertificeerde instellingen ons zorgen. JBB is een dossier wat de nodige aandacht vraagt, ook in 2022. Naast het feit dat naar verwachting een grotere financiële impuls voor de bedrijfsvoering aan deze organisaties nodig is, neemt de druk op de tariefbesprekingen voor 2022 ook aanzienlijk toe. Ook de opnamestop zorgt voor een zware belasting van ons zorglandschap en we zien niet dat deze in 2022 verlicht zal worden door deze instellingen.
Dat betekent dat we ook moeten kijken naar lokale oplossingen voor onze regio, zoals het vergroten van het aantal crisistaalplaatsen. Ook gaan we na wat de ambulante jeugdhulpaanbieders, zoals pleeggezinnen en gezinshuizen, nodig hebben om de zwaardere casuïstiek langer binnen die setting op te kunnen vangen. De lessen uit Just hebben ons geleerd dat deze noodoplossingen zeer kostbaar zijn.
- Tot slot zien we, naast de toename van jeugdhulp in Q2 van 2021 in de afgelopen maanden een verdubbeling van doorgezette hulpvragen vanuit het CJG. Deze meldingen leiden mogelijk tot een toename van de uitgaven op jeugdhulp en mogelijk ook tot het meer inzetten van regisseurs om de inmiddels sterk gestegen wachttijden onder controle te krijgen. Deze kosten laten zich op voorhand lastig begroten. We monitoren deze ontwikkeling nauwgezet en informeren u hierover via de reguliere cyclische producten.

Onderwijs

- De partners aan de Thematafel Breda Leert houden in 2022 rekening met de financiële consequenties van onder andere uitbreiding van de rijkstaak, die niet financieel door het rijk is vertaald in een verhoging van het onderwijsachterstandenbudget.
- Corona heeft grote gevolgen voor kinderen, jongeren, studenten en gezinnen. Dit is onder andere zichtbaar in de groei van onderwijsachterstanden en een grotere kwetsbaarheid van jonge mensen met bijkomende problematiek. Dit vraagt extra focus en aanpassend vermogen van onderwijs en maatschappelijke partners. Samen met jongeren en ouders voeren we gesprekken om oplossingen te zoeken en te faciliteren. Het nationaal onderwijs programma biedt voor 2 schooljaren een extra impuls.
- Door corona is digitalisering versneld ingevoerd, ook bij taalaanbieders. Het is essentieel de digitaliseringslag te borgen. Maar digitalisering kan de drempel voor deelnemers ook hoger maken. Het is belangrijk dat uitgevallen en nieuwe deelnemers het fysieke aanbod weer vinden. Ook vrijwilligers ervaren de gevolgen van corona. Het risico is dat gestopte vrijwilligers niet terugkomen.

INDICATOREN

Thema-indicatoren thema Opgroeien

Indicator: Deelname cultuur door kinderen (audit nr 1)

Omschrijving: Percentage kinderen en jongeren van 6 t/m 17 jaar dat een cultuuractiviteit doet in de vrije tijd

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: %

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
		57		Zie toelichting

We streven naar behoud van percentage deelnemende kinderen. Door corona bestaat er onzekerheid over de bereidwilligheid van mensen om (weer) deel te nemen aan culturele activiteiten. Vanuit onderwijs en cultuurmaatschappelijke situaties zetten we veel projecten voort om kinderen te verleiden om buiten school ook dingen op cultureel vlak te doen.

Indicator: Deelname cultuur door kinderen - basisschooleeftijd (audit nr 2)

Omschrijving: Percentage kinderen van 6 t/m 11 jaar dat deelneemt aan cultuuractiviteiten

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: %

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022

		63		Zie toelichting
--	--	----	--	-----------------

We streven naar behoud van percentage deelnemende kinderen. Door corona bestaat er onzekerheid over de bereidwilligheid van mensen om (weer) deel te nemen aan culturele activiteiten. Vanuit onderwijs en cultuurmaatschappelijke situaties zetten we veel projecten voort om kinderen te verleiden om buiten school ook dingen op cultureel vlak te doen.

Indicator: Deelname cultuur door kinderen - middelbare schoolleeftijd (audit nr 3)

Omschrijving: Percentage kinderen van 12 t/m 17 jaar dat deelneemt aan cultuuractiviteiten

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: %

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
		52		Zie toelichting

We streven naar behoud van percentage deelnemende kinderen. Door corona bestaat er onzekerheid over de bereidwilligheid van mensen om (weer) deel te nemen aan culturele activiteiten. Vanuit onderwijs en cultuurmaatschappelijke situaties zetten we veel projecten voort om kinderen te verleiden om buiten school ook dingen op cultureel vlak te doen.

Indicator: Bewegnorm (audit nr 4)

Omschrijving: Percentage kinderen en jongeren van 6 t/m 17 jaar dat voldoet aan de bewegnorm matig intensief bewegen van minimaal 1 uur op alle dagen van de week.

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: %

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
27		12	30	Zie toelichting

Het onderzoek vindt vanaf 2021 in de oneven jaren plaats. Daarom is er voor 2022 geen streefwaarde bepaald. In 2020 veranderde de onderzoeksopzet, waardoor de uitkomsten van 2018 en 2020 niet meer vergelijkbaar zijn.

Indicator: Jongeren met jeugdbescherming (audit nr 5)

Omschrijving: Percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdbescherming van het totaal aantal jongeren in deze leeftijd

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
0,9	0,9	0,9		Zie toelichting

Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Indicator: Jongeren met ambulante jeugdhulp (audit nr 6)

Omschrijving: Aantal jongeren tot en met 23 jaar met ambulante zorg in natura jeugdhulp (ambulante begeleiding en/of ambulante behandeling).

Bron: Zorgportaal: berichtenverkeer jeugdhulp Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
3.899	4.139	4.142		Zie toelichting

Er is geen streefwaarde voor 2022 bepaald.

Productindicatoren Product Algemene voorzieningen jeugd

Indicator: Kinderen in uitkeringsgezin (audit nr 7)

Omschrijving: Percentage kinderen tot 18 jaar in uitkeringsgezinnen

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
7	6			Zie toelichting

Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Indicator: Jongeren met delict voor rechter (audit nr 8)

Omschrijving: Percentage 12 t/m 21-jarigen met delict voor de rechter van totaal aantal jongeren in deze leeftijd

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
1	1			Zie toelichting

Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Indicator: Werkloze jongeren (audit nr 9)

Omschrijving: Percentage 16 t/m 22-jarigen dat werkloos is van het totaal aantal jongeren in deze leeftijd

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
2	2			Zie toelichting

Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Productindicatoren Product Jeugdhulp maatwerkondersteuning

Indicator: Jongeren met jeugdhulp (audit nr 11)

Omschrijving: Percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp van het totaal aantal jongeren in deze leeftijd (over het hele jaar)

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
10,1	10,6	10,9		Zie toelichting

Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Productindicatoren Product Jeugdhulp geëscaleerde zorg

Indicator: Jongeren met jeugdreclassering (audit nr 12)

Omschrijving: Percentage 12-23 jarige jongeren met jeugdreclassering van het totaal aantal jongeren in deze leeftijd

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
0,4	0,5	0,5		Zie toelichting

Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Productindicatoren Product Primair en voortgezet onderwijs

Indicator: Absoluut schoolverzuim (audit nr 13)

Omschrijving: Aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school (per 1000 leerplichtigen)

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: Aantal per 1.000

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
2,9	4,3		2,6	Zie toelichting

Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Indicator: Relatief schoolverzuim (audit nr 14)

Omschrijving: Aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is (per 1000 leerplichtigen)

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: Aantal per 1.000

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
19	22		17	Zie toelichting

Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Thema Betrokken zijn

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

We willen een stad waar je gezond, plezierig en veilig leeft, woont en werkt. Waar mensen goed voor zichzelf zorgen. Waar familie, kennissen, burens en vrijwilligers naar elkaar omkijken en elkaar ondersteunen. Waar zorgaanbieders, maatschappelijke partners en overheid waarborgen dat iedereen die extra zorg nodig heeft, die ook krijgt.

Mantelzorgers en vrijwilligers zijn goud waard. Hun inzet en ondersteuning is hard nodig om het hoofd te bieden aan de groeiende vraag naar zorg en ondersteuning. We hebben aandacht voor mantelzorgers van verschillende leeftijden. Samen met het Steunpunt Informele Zorg Breda (Stib) zetten we in op adequate ondersteuning en advies aan mantelzorgers. Met MOOIWERK en de Bredase verenigingen en stichtingen blijven we in 2022 aandacht houden voor vrijwilligersondersteuning en een goed vrijwilligersklimaat. De raad stelde in september jl. het plan van aanpak 'Vrijwilligen 2022-2024' vast. Met dat plan en met behulp van structureel meer middelen zetten we in op:

- Een betere waardering van vrijwilligers.
- Aandacht voor het behouden, binden en werven van vrijwilligers.
- Flexibiliteit van vrijwilligen de toekomst geven.
- Uitwisselen en leren van elkaar in het netwerk vrijwilligen.

De bouw van de nieuwe Doorstroomvoorziening voor dak- en thuislozen begon in het 3e kwartaal van 2021. De verwachting is dat we het medio 2022 in gebruik nemen. Tot dat deze nieuwbouw er is, werken we samen met de zorgpartners aan voldoende tijdelijke opvang. We zetten daarbij ook in op uitstroom naar eigen huisvesting indien de zorgvraag dat mogelijk maakt. Verder hanteren we in de winter van 2021-2022 onze nieuwe aanpak voor extreme vrieskou. Hiermee wordt het mogelijk om daklozen bij extreme vrieskou voor hun eigen veiligheid een nacht van straat te halen, waarbij een 24-uursinloop en -opvang geregeld is.

In 2022 werken we verder aan het projectplan Breda Senior. De gezamenlijke agenda van seniorenraad en stakeholders wordt eind 2021 door ouderen zelf opgesteld. In 2022 gaan we volop aan de slag met de uitvoering. Daarmee starten we met elkaar een positieve beweging voor en door senioren in Breda, die aansluit bij de behoeften van senioren zelf.

Het netwerk Zorg voor Elkaar Breda blijft ontwikkelen en is een onmisbare pijler bij zorg, hulp en ondersteuning, dichtbij mensen en op maat. De klant is zelf eigenaar van zijn of haar ondersteuningsvraag en welke hulpbronnen en resultaten daar het beste bij passen. De zorgpartijen ondersteunen hierbij als de klant daarom vraagt. Met lichte hulp waar het kan en warme overdracht naar ondersteuning en maatwerk waar het moet. Voor alle Wmo-hulpvragen is het aanmeldpunt van Zorg voor elkaar Breda dé ingang voor ondersteuning en zorg. In 2021 voerden we deze manier van werken in het noordoosten van onze stad in. We gaven een impuls aan naamsbekendheid, bereik en gebruik van Zorg voor Elkaar Breda. Binnen Zorg voor elkaar Breda is er ook aandacht voor herstel na corona bij onze inwoners. We verkennen of de huidige ondersteuning afdoende is of dat andere vormen nodig zijn.

Naast de autonome groei van de doelgroep binnen de Wmo en de financiële uitdagingen als gevolg van het abonnementstarief, werden er in de kaderbrief twee ontwikkelingen beschreven die in 2022 onze aandacht vragen. Het gaat enerzijds om de groei van jongeren die op 18-jarige leeftijd in de Wmo-zorg terecht komen en anderzijds om de uitstroom van mensen die vanuit beschermd wonen en dakloosheid wel zelfstandig kunnen wonen, maar geen geschikte woning kunnen vinden. In deze begroting geven we een extra impuls om een goede door- en uitstroom van mensen uit de Wmo te bevorderen.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Transitiejaar 2022 en financieel duurzaam perspectief

In 2022 komen er nieuwe contracten voor individuele begeleiding, daginvulling, huishoudelijke verzorging en beschermd wonen. In dat kader hebben we ook onze kwaliteitseisen expliciet gemaakt. Hiermee hebben we een betere kwaliteitstoets op het aanbod in de toegang en sturing op contracten. Onze tarieven sluiten beter aan bij de praktijk. De toegang van de Wmo, inclusief beschermd wonen, heeft meer handvatten om te bepalen of maatwerk nodig is, welke resultaten we voor de cliënt moeten halen en welke inzet dit vraagt van aanbieders. Dit alles leidt tot meer grip en scherper sturen. Tegelijkertijd zijn we voor een financieel duurzaam perspectief voor een groot deel afhankelijk van het Rijk. In 2022 wordt duidelijk of het abonnementstarief wordt afgeschaft en of het Rijk aanvullende middelen beschikbaar stelt. En zien we of de forse extra instroom als gevolg van corona afneemt. 2022 is daarom een beslissend jaar om te bepalen welk budget voor 2023 en verder nodig is om passende zorg te kunnen blijven verzorgen aan alle Bredanaars die het nodig hebben.

In 2022 rekenen we op een tekort van zo'n 3,9 miljoen euro op met name huishoudelijke verzorging. Dit is een rechtstreeks gevolg van de invoering van het abonnementstarief. We hebben te maken met een enorme groei aan aanvragen, met name van mensen uit de hogere inkomensklassen. We hebben geen wettelijke gronden om deze aanvragen af te wijzen. We hebben extra personeel nodig om alle aanvragen te kunnen verwerken. En tenslotte hebben we te maken met van rijkswege afgedwongen, fors gestegen tarieven voor aanbieders van huishoudelijke verzorging. Dit te verwachten tekort dekken we - zoals in de kaderbrief aangegeven - in 2022 vanuit de algemene reserve. We verwachten dat we in 2022 weten hoe we dit tekort vanaf 2023 het hoofd kunnen bieden. Dat kan op één van de volgende manieren, of een combinatie hiervan:

- De afschaffing/afbouw van het abonnementstarief waarover tijdens de formatie op rijksniveau wordt gesproken.
- De afgesproken financiële compensatie naar aanleiding van de monitor abonnementstarief.
- Nieuwe sturingsmogelijkheden vanuit het Rijk of.
- Via onorthodoxe lokale maatregelen in lijn met de motie van de gemeenteraad (mits het abonnementstarief niet wordt afgeschaft).

Daarnaast zien we in de Bestuursrapportage 2021 een tekort bij de maatwerkvoorziening Begeleiding. We zien dat dit tekort voor een groot deel veroorzaakt wordt door corona. Door de grote impact van de coronacrisis hebben meer mensen hulp en ondersteuning nodig om overeind te kunnen blijven. We zien daarbij met name een sterke groei van het aantal jongvolwassenen die begeleiding nodig hebben. Dit correspondeert met de cijfers van het CBS dat vooral jongvolwassenen van 18-27 jaar worstelen met hun mentale gezondheid. We verwachten dat deze afhankelijkheid van begeleiding afvlakt doordat ook de corona-impact in de samenleving daalt. En dat de uitstroom van deze doelgroep toeneemt omdat jongvolwassenen weer meer terug kunnen vallen op sociale netwerken en dagstructuur. Vanuit onze stadsbrede aanpak Beweging naar de Voorkant in 2022 verkennen we daarbij ook nog nadrukkelijker of er andere ondersteuning mogelijk is dan de Wmo-maatwerkvoorziening begeleiding. Los van een piek in de instroom door corona zien we echter dat de instroom van jongvolwassenen in begeleiding al langer gaande is. We zijn ervan overtuigd dat we deze instroom kunnen dempen door jongeren voor hun 18e beter voor te bereiden op hun volwassen leven. Dat vraagt om een 18-/18+ aanpak die staat voor een passende doorstroming vanuit de jeugdhulp. Hoe we dit doen staat nader toegelicht onder 'Passende doorstroming vanuit jeugdhulp 18-/18+'.

Naast de helderheid over het abonnementstarief hebben we in 2022 ook reëler zicht op hoe het tekort bij WMO begeleiding zich ontwikkelt op basis van de hierboven beschreven ontwikkelingen:

- In de eerste plaats wegebbend coronaeffect.
- In de tweede plaats opbrengst van maatregelen 18-/18+ en extra regie op ingestroomde jongvolwassenen met methode beweging naar de voorkant.
- In de derde plaats weten we in 2022 beter hoe hele project Beweging aan de Voorkant effect heeft op post begeleiding. En of het reëel is dat dit ook weer tot een daling in maatwerkvoorzieningen leidt.

In de kaderbrief werd reeds beschreven dat we door de krapte op de woningmarkt zowel financieel als op inhoud kansen en besparingen missen binnen onze voorzieningen voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen. Op dit moment wonen

cliënten in dure gezamenlijke opvang- en woonplekken, terwijl ze gebaat zijn bij een eigen wooneenheid met passende begeleiding aan huis. Nog los van de inhoudelijke kansen voor doorontwikkelingen van deze cliënten die we hiermee missen, maken we door het ontbreken van deze woningen structureel kosten vanuit het Wmo-budget. Als we deze onnodige kosten kunnen besparen, kunnen we daarmee andere tekorten binnen de Wmo dempen. Daarom willen we in 2022 vól inzetten op uitstroom van deze cliënten die zelfstandig kunnen wonen uit de duurste Wmo-zorgplekken. Hoe we dit doen staat nader toegelicht onder 'Uitstroom begeleid wonen en dakloosheid'.

Deze maatregelen gericht op het dempen van de instroom van jong volwassenen en de doorstroming van cliënten vanuit beschermd wonen en de maatschappelijke opvang naar eigen wooneenheden zijn belangrijk om groeiende tekorten, naast de gevolgen van abonnementstarief, te doen keren.

We zien dat mensen steeds langer zelfstandig thuis blijven wonen en dat er steeds meer ouderen zijn. Om veilig thuis te kunnen wonen, moet een woning soms aangepast worden. En om je veilig te kunnen blijven vervoeren is een auto op latere leeftijd vaak niet meer geschikt en zijn hulpmiddelen zoals een scootmobiel of een Wmo-deeltaxi nodig. We zien dat de uitgaven voor deze Wmo-middelen structureel toenemen als gevolg van deze demografische ontwikkelingen. We zien hierbij ook nog een versterkend effect van deze autonome toename. Zo is het aantal woningaanpassingen sterk gestegen door de krapte op de woningmarkt. Er zijn minder geschikte, aangepaste woningen voor mensen om naar door te stromen, waardoor we vanuit de wet genoodzaakt zijn om de huidige woning aan te passen vanuit Wmo-middelen. Bij vervoersvoorzieningen is een oorzaak van de extra grote groei de afname van regulier OV-aanbod in wijken en dorpen en – mede door corona - de wens van inwoners om meer individuele vervoersoplossingen te hebben. De afname van het reguliere OV-aanbod ontstaat doordat het openbaar vervoer met de huidige reizigersaantallen in de toekomst niet langer een fijnmazig en frequent vervoersnetwerk overeind kan houden. Dat betekent dat mensen die moeilijker ter been zijn eerder een beroep zullen doen op vervoersvoorzieningen zoals de deeltaxi of scootmobiel. Om vanaf 2022 realistisch te kunnen begroten voor de posten woon- en vervoersvoorzieningen, begroten we hiervoor vanaf 2022 structureel € 900.000 extra.

Beweging naar de voorkant: optimaal benutten voorliggende voorzieningen

We blijven samenwerken aan de beweging naar de voorkant. Een belangrijk uitgangspunt is dat het eigenaarschap over vraag, proces en resultaat ligt bij de hulp- of zorgvrager zelf. Hij onderzoekt (zoveel mogelijk) zelf zijn ondersteuningsvraag, brengt deze samen in een passende oplossing. De vrager krijgt zo nodig ondersteuning van maatschappelijk werkers en klantmanagers Wmo. Het eindresultaat is in alle gevallen een samenhangende coproductie van vrager en hulpbronnen waarop hij een beroep doet. Ingeschakelde hulpbronnen zijn vaak de klant zelf en zijn netwerk, een vrijwilliger, algemene of maatwerkvoorzieningen. Zo blijven mensen langer zelf actief, zijn minder snel afhankelijk en voeren zelf langer regie over hun leven. In het project Beweging naar de Voorkant (2018-2019) zagen we dat mensen dit waarderen en tevreden zijn met oplossingen. Natuurlijk ontzorgen we als dat nodig is. In 2021 legden we in Noordoost de toegang tot de Wmo bij het aanmeldpunt Zorg voor elkaar Breda. Dat willen we het komend jaar uitbreiden naar de andere stadskwadranten. Voor begeleiding en daginvulling werkten we samen met maatschappelijk werk en Wmo-klantmanagers. Ook de samenwerking tussen partners in het voorliggend veld (ZveB), maatwerkaanbieders en het medisch domein wordt verder geoptimaliseerd. Hiervoor werken we met lerende netwerken: professionals die elkaar ontmoeten en elkaar scherpen.

Passende doorstroming vanuit jeugdhulp 18-/18+

We zien al een langere tijd een groei van de doelgroep 18-27 jarigen in de Wmo, die versterkt wordt door de invloed die corona heeft op het leven van jongvolwassenen. Daarom willen we in 2022 investeren in een betere en langere begeleiding van jongeren met jeugdhulp die 18 worden, om te voorkomen dat ze 'automatisch' in dure Wmo-zorg terecht komen. Bijvoorbeeld door de jeugdhulp met één of twee jaar te verlengen. Zo bereiden we de jongeren beter voor op de volgende fase in hun leven en houden we grip op de kosten. In 2022 starten we met het wegnemen van de drempel tussen hulp voor 18- en 18+ door er één doorlopende klantreis van te maken en daarmee domeinoverstijgend te werken. Dit betekent dat de jongeren echt centraal staan en ze beter geholpen kunnen worden, bijvoorbeeld met een tijdige voorbereiding op zelfstandigheid, het vinden van een passende en een betaalbare woning, financiële problemen voorkomen en een soepele overgang van school naar werk.

Uitstroom begeleid wonen en dakloosheid

In deze begroting geven we een extra impuls voor wooneenheden voor mensen die vanuit beschermd wonen en dakloosheid door kunnen stromen naar een eigen woning. Dit is nodig omdat we steeds vaker zien dat er mensen zijn die zelfstandig kunnen wonen, maar door de krapte op de woningmarkt geen geschikte woning kunnen vinden. Hierdoor krijgen zij niet de kans om een belangrijke, nieuwe stap in hun leven te zetten en daarmee op eigen benen te gaan staan. Tegelijkertijd blijven ze hierdoor onnodig in dure zorg zitten. In de motie van de SP en GroenLinks (Sleutels voor daklozen) van 1 juli jl. is hier ook aandacht voor gevraagd. Dankzij de impuls in deze begroting kunnen we het komend jaar inzetten op het creëren van kleine,

goedkope wooneenheden – met eventueel lichte begeleiding – voor ongeveer 120 cliënten die nu nog onnodig op dure Wmo-zorgplekken zitten. In de woonagenda gaan we deze wooneenheden met voorrang opnemen en realiseren, zodat we beter uitkomen met ons Wmo-budget. Hierover maken we afspraken met de woningcorporaties. Meer informatie hierover staat beschreven in het hoofdstuk ‘Wonen’.

Hervormen huishoudelijke verzorging

Het is onze overtuiging dat mensen het meest baat hebben bij zo lang en zoveel mogelijk actief blijven. Daarom gaan we ook onze Huishoudelijke Verzorging omvormen. Niet automatisch uit handen nemen, maar eerst verkennen wat mensen zelf kunnen, met hulp en ondersteuning. Bij een hulpvraag zetten we vaker een beweegcoach in, een fysiotherapeut of ergotherapeut. Zo doen mensen verantwoord en met wat begeleiding langer hun eigen huishouden. Waar nodig is er natuurlijk professionele huishoudelijke hulp. Voor een schoon huis en voor de taken die mensen niet verantwoord zelf kunnen doen. Afhankelijk van de uitkomsten van een pilot in 2021 zetten we vervolgstappen in 2022.

Ontwikkelen beleidskader Breda, Samen doen na 2022

De doorontwikkeling van het beleidskader Breda, Samen doen met de beoogde maatschappelijke resultaten en werkwijze gaat ook door in 2022. Tijdens de Dag van de verantwoording die vanuit de gemeenteraad wordt georganiseerd leggen we hiervoor de basis. De extra aandacht voor eenzaamheid trekken we door. We blijven ons inzetten om mensen mogelijkheden te bieden om iets te doen. Door iedereen die worstelt met gevoelens van eenzaamheid te inspireren en het taboe hierop te doorbreken.

Inclusief en toegankelijk Breda

In 2022 gaan we werken vanuit een nieuwe een nieuwe agenda Toegankelijkheid. Ook dan hechten we veel belang aan de inbreng van ervaringsdeskundigen. We bevorderen actief sociale acceptatie, weerbaarheid en veiligheid. Dat doen we door ontmoeting, voorlichting in het onderwijs, acceptatie in zorg en welzijn, veiligheid in de wijk, zichtbaarheid in de stad en bij events.

We willen niet alleen de nadruk op bewustwording over toegankelijkheid voor mensen met fysieke beperkingen. Daarom zetten we ons ook actief in voor mensen met een verstandelijke beperking, laaggeletterden of mensen met een autistisch syndroom. Hiermee voeren we het VN-verdrag Handicap uit. We zijn verantwoordelijk voor een inclusieve en gastvrije samenleving voor iedereen. Als regenbooggemeente zetten we ons onverminderd in voor de LHBTIQ-gemeenschap. We willen dat iedereen in Breda zichzelf kan zijn en zich veilig en welkom voelt.

Breda senior

In het 2e kwartaal van 2021 startte een projectleider Breda Senior om meer aandacht te geven aan senioren in Breda, nu en in de toekomst. Dat is nodig, omdat er een dubbele vergrijzing aankomt: er komen tot 2040 steeds meer ouderen bij, en die ouderen worden ook nog eens steeds ouder. Dat zorgt niet alleen voor flink stijgende zorgkosten, maar zorgt ook voor een veranderende samenstelling van de bevolking: zo zijn er in 2040 naar verwachting 191% meer 90+-ers, 88% meer alleenwonende 65+-ers en 60% minder mantelzorgers. De uitdagingen die dit met zich meebrengt, willen we vanuit een positieve beweging tegemoet gaan. Samen met de Seniorenraad en andere ouderen(organisaties) gaan we een agenda opstellen voor de komende 2 jaar. Met ouderen gaan we nadenken hoe we deze toekomstige trend kunnen opvangen, én hoe we nu een positieve beweging voor en door senioren op gang kunnen brengen waarin we vooral ook kijken naar de kracht en waarde van senioriteit, in plaats van de focussen op de beperkingen die leeftijd ook met zich mee kunnen brengen. Door senioren in onze samenleving nog meer te benutten, te betrekken en te raadplegen, bouwen we met elkaar aan een inclusieve stad waarin het fijn oud worden is. En zijn we beter bestand en voorbereid op de ontwikkelingen die nog op ons af komen. In oktober 2021 vond een conferentie plaats waarin senioren zelf de agenda van Breda Senior nader hebben bepaald.

Vormen van gemengd wonen, waar mensen met een begeleidingsvraag volwaardig samen wonen en leven

We werken aan nieuwe vormen van begeleiding en zorg voor senioren, in relatie tot het langer zelfstandig leven en wonen. We streven naar meer bereikbare (tijdelijke) woningen, ook voor mensen die vanuit maatschappelijke opvang of beschermd wonen de stap naar zelfstandigheid zetten.

Zorg organiseren, samen met mantelzorgers en vrijwilligers

Mantelzorgers en vrijwilligers bieden essentiële hulp in zorg en welzijn. Ze moeten op onze onvoorwaardelijke ondersteuning kunnen rekenen, bijvoorbeeld met aandacht, kennis en respijtzorg. We willen dat het aantrekkelijk is om mantelzorger en/of vrijwilliger te zijn en te blijven. We investeren in meerdere vormen van ondersteuning van deze zo belangrijke Bredanaars. Dit doen we samen met onder andere de partners MOOIWERK Breda en Steunpunt informele zorg Breda (Stib). Mantelzorgers zijn en blijven onmisbaar voor zorg, hulp en ondersteuning aan inwoners. Hun inzet is goud waard en onbetaalbaar. Ook gaat de nieuwe aanpak vrijwilligen van start in 2022. Deze aanpak zorgt voor een goede begeleiding en waardering van vrijwilligers.

Omvormen mantelzorgcompliment

In de vorige begroting besloten we te verkennen of we het mantelzorgcompliment konden omvormen naar of inbedden in een stadsbrede pas, zoals de Dordtpas of de Rotterdampas. Die verkenning heeft twee inzichten opgeleverd. Allereerst dat een stadspas alleen succesvol kan zijn als deze breed wordt opgezet, voor verschillende doelgroepen. En ten tweede, dat een besparing op de uitvoeringskosten van de mantelzorgwaardering met die omvorming op korte termijn niet realistisch is. Vooral omdat een dergelijke pas ook opstartkosten vraagt. Daarom corrigeren we in deze begroting de eerder ingeboekte besparing van € 0,35 miljoen voor het mantelzorgcompliment aangezien deze nog niet geïntegreerd kan worden in een stadsbrede Bredapas voor meerdere doelgroepen. In de Bestuursrapportage is reeds het niet behalen van deze besparing in 2021 aangekondigd.

Gezondheid

In 2022 willen we het thema gezondheid integraler gaan beschrijven en benaderen. We bouwen daarmee voort op de bouwstenen we al hebben, en brengen in kaart waar nog kansen liggen. Belangrijke bouwstenen zijn in ieder geval:

- De Omgevingsvisie, waarin het bevorderen van de gezondheid van inwoners één van de negen hoofddoelen is.
- Het Lokaal Preventieakkoord en het Bredaas Sportakkoord, waarin we afspraken met maatschappelijke partners en bedrijven om Breda sportiever en gezonder te maken.
- De Jogg-aanpak en ons Speelbeleid, waarmee we inzetten op het bevorderen van de gezonde keuze bij kinderen en jongeren.
- Onze Plus-wijkaanpak, waarin we gericht kijken welke problematiek waar het meest speelt en om extra inzet vraagt. Hierbij hebben we ook nadrukkelijk oog voor de gezondheidsverschillen tussen wijken.

We bouwen mee aan de landelijke beweging waarin preventie – het voorkomen van zorg - centraal staat. Ook lokaal gaan we hier zichtbaarder handen en voeten aan geven. We hopen hierbij op een extra financiële impuls vanuit het rijk om deze beweging ook lokaal nog krachtiger vorm te kunnen geven.

Onderzoek reizigers deeltaxi naar gebruik

Met klanten die bovengemiddeld veel kilometers reizen spraken we over noodzaak. Met de uitkomsten maken we in 2022 het gebruik van deeltaxi passender bij het doel van de voorziening. We verkennen met gebruikers of het gebruik van het Openbaar Vervoer voor hen een alternatief is, eventueel eerst met hulp, ondersteuning en uitleg over hoe werkt. Dit past in onze filosofie dat mensen zo lang mogelijk zelf mobiel zijn en hen daarin maximaal te ondersteunen.

Continueren zorgpolis

De zorgpolis is in 2020 teruggebracht naar de oorspronkelijke bedoeling: zorgverzekering voor chronisch zieken en gehandicapten, die door hun hoge structurele zorgkosten hun volledige eigen risico verbruiken. Wij blijven voor hen het volledige eigen risico vergoeden, zodat ze daar geen omkijken naar hebben.

WAT ZIJN DE RISICO'S?

- We verwachten een aanhoudende autonome groei van Wmo-klanten. Oorzaak is de vergrijzing, langer thuis blijven wonen en meer complexere hulpvragen.
- We verwachten een toename in hulpvragen door corona. Inwoners met een hulpvraag na corona. Uitgestelde hulpvragen en vragen als ondersteuning van overbelaste mantelzorgers.
- We wachten op compensatie vanuit het rijk voor de extra gebruikte Wmo-middelen door de invoering van het abonnementstarief.

INDICATOREN

Thema-indicatoren thema Betrokken zijn

Indicator: Meedoen (audit nr 15)

Omschrijving: Percentage inwoners dat actief meedoet in de samenleving

Bron: Buurtenquête Meeteenheid: %

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
	71			Zie toelichting

De buurtenquête vindt in de oneven jaren plaats. Om die reden is voor 2022 geen streefwaarde bepaald.

Indicator: Actief in de buurt (audit nr 2201)

Omschrijving: Percentage bewoners dat zich actief heeft ingezet in de buurt

Bron: Buurtenquête Meeteenheid: %

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
	27		30	Zie toelichting

De buurtenquête vindt in de oneven jaren plaats. Om die reden is voor 2022 geen streefwaarde bepaald.

Indicator: Ondersteuning buurtinitiatieven (audit nr 2202)

Omschrijving: Percentage bewoners dat het (helemaal) oneens is met de stelling: De gemeente ondersteunt buurtinitiatieven op het gebied van leefbaarheid en veiligheid voldoende.

Bron: Buurtenquête Meeteenheid: %

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
	12		12	Zie toelichting

De buurtenquête vindt in de oneven jaren plaats. Om die reden is voor 2022 geen streefwaarde bepaald.

Productindicatoren Product Maatwerk Wmo

Indicator: Maatwerkarrangementen Wmo (audit nr 16)

Omschrijving: Aantal cliënten met een maatwerkarrangement Wmo (per 10.000 inwoners)

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: Aantal per 10.000

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
830	850	840		Zie toelichting

Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Thema Thuis

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Iedereen heeft een thuis nodig. We willen dat iedereen beschermd en veilig woont, met de juiste begeleiding en ondersteuning, gericht op persoonlijk en maatschappelijk herstel.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

We richten ons op mensen die zich door aanleg of omstandigheden minder goed zelf redden. Slachtoffers van huiselijk geweld, dak- en thuislozen, mensen met psychische problemen en licht verstandelijke beperking, personen met verward gedrag. Voor een belangrijk deel doen we dat regionaal.

We richten onze aanpak op herstel van eigen regie en zelfstandigheid en op het voorkómen van problemen en escalatie. We willen voorkomen dat we een beroep moeten doen op specifieke opvangvoorzieningen of intensieve zorg, omdat we er niet snel genoeg bij waren. Daarom steken we veel energie in preventie, versterken van zelfredzaamheid, eerder oppikken van signalen en vroegtijdige lichte vormen van hulp en ondersteuning. Waar mogelijk krijgen mensen die hulp en ondersteuning

thuis in hun vertrouwde omgeving of wijk, steeds vaker met inzet van ervaringsdeskundigen. De voorzieningen voor (tijdelijke) opvang dragen bij aan herstel in het licht van positieve gezondheid.

Huiselijk geweld en kindermishandeling

Naast de inzet op vroegsignalering en preventie, zorgen we bij alle vormen van geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA) voor de juiste interventie, hulp en opvang. Veilig Thuis West-Brabant is het regionale advies- en meldpunt met een belangrijke rol. Diverse projecten van het aflopende regionaal programma Geweld hoort nergens thuis borgen we in 2022. Zo werken we aan verdere intensivering van de pleger-aanpak. Het project met ervaringsdeskundigen De cirkel is rond is een structurele activiteit vanaf 2022. De samenwerking breiden we uit met maatschappelijk werkorganisaties in de regio. Het eerstelijns hulpaanbod na seksueel misbruik krijgt ook structurele borging in 2022. Het is ontwikkeld in 2021 met Blauwe Maan en de maatschappelijk werkorganisaties. Het Interventieteam is uitgebreid met jeugdexpertise. Het is onze basis voor de aanpak van structurele complexe casuïstiek MultiDisciplinaire Aanpak (MDA++). Medio 2022 evalueren we of we hiermee ook de gewenste resultaten boeken. Zo ja, dan voegen we de inzet structureel toe aan dit team. Naar verwachting stellen we eind 2021 een nieuw regionaal beleidskader vast voor de komende jaren. De insteek van het nieuwe beleid is:

- Basis op orde
- Structureel aandacht voor uitvoering
- Waar nodig knelpunten oplossen
- Vernieuwingen mogelijk maken in de uitvoering
- Binnen de gestelde budgettaire kaders.

De bestuurlijke netwerken die we in 2021 opstartten moeten hiervoor zorgen.

De vernieuwing van vrouwenopvang en de gevolgen voor gebouwen brengen we in beeld. Deze vernieuwing vraagt tijd en krijgt in 2022 zijn beslag.

In 2021 werken we aan een verbeteraanpak voor lokale teams in de samenwerking aan veiligheid (signaleren en aanpakken huiselijk geweld en kindermishandeling). In 2022 gaan we hiermee verder.

Integrale crisiszorg

Het Meldpunt crisiszorg krijgt naar verwachting ook zorgmeldingen rechtstreeks van de politie. De gevolgen voor de nodige capaciteit zijn nog niet duidelijk.

We gaan de ontwikkeling in de acute psychiatrie goed afstemmen en misschien samenvoegen met het meldpunt crisiszorg. Ook hier hebben we te maken met meldingen. Hoe precies, dat spreken we af met de 2 GGZ-organisaties in de regio.

Het beleid voor crisiszorg en het meldpunt zit eind 2021 in het regionale beleidskader voor huiselijk geweld, Veilig Thuis en Vrouwenopvang. Voor deze beleidsonderdelen hebben we in West-Brabant een gemeenschappelijke regeling (GR). Het actuele regionale beleid gaat eind 2021 naar de 16 colleges en gemeenteraden voor besluit. Uitvoering gebeurt in 2022.

Aanpak verward gedrag

De aanpak verward gedrag is ingepast in de beleidsvelden maatschappelijke opvang, beschermd wonen en zorg en veiligheid. Het heeft aandacht bij taken en activiteiten van het Meldpunt crisiszorg en de Wet verplichte GGZ.

Het project Aanpak verward gedrag bij hoogcomplexe problematiek in West-Brabant organiseert de juiste hulp en ondersteuning aan cliënten met complexe problematiek. Hier speelt ook een veiligheidsrisico. Ze vallen steeds weer tussen wal en schip, omdat reguliere hulp en behandeling niet kan doen wat nodig is. Dit project doen we samen met de gemeente Bergen op Zoom en enkele belangrijke ketenpartners. Het loopt van 1 april 2021 tot 1 oktober 2022.

Met de uitvoering ontwikkelen we een werkwijze die voldoet aan de ketenveldnorm voor gemeenten, GGZ-organisaties en andere ketenpartners.

Beschermd wonen

2022 is het 1e jaar dat alle gemeenten in de regio Breda formeel verantwoordelijk zijn voor beschermd wonen. Breda heeft met de gemeenschappelijke regeling vanaf 2022 mandaat voor uitvoering. De toegang regelen gemeenten samen, met een team specialisten dat nauw samenwerkt met lokale toegangen. Met deze toegang en nieuwe contracten en tarieven sturen we strakker op instroom, duur van trajecten beschermd wonen en uitstroom.

Via afspraken van het huisvestingsplatform mogen cliënten van beschermd wonen en maatschappelijke opvang in de hele

regio wonen, met randvoorwaarden als (vrijwilligers)werk, inkomen en zinvolle daginvulling in de buurt.

Naast haar rol als centrumgemeente ontwikkelt Breda een lokale aanpak voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Voorop staat dat de aanpak cliënten laat bijdragen aan de samenleving. Een integrale aanpak waarin cliënten goed wonen, deelnemen aan onderwijs, vrijwilligers- of betaald werk doen, grip krijgen en houden op hun financiële situatie, fysieke en mentale gezondheid. Dat vraagt gezamenlijke inspanning van cliënten, wijkbewoners, wijkprofessionals, corporaties en gemeente.

Maatschappelijke opvang

Voor (dreigend) dak- en thuislozen is het loket Centraal Onthaal de ingang naar begeleiding, hulpverlening en opvang. Samen met partners en regiogemeenten zetten we ons in voor (dreigend) dak- en thuislozen en kwetsbare mensen. We werken aan alternatieve vormen van opvang en begeleiding. Cliënten met een persoonlijk plan vangen we op verschillende manieren op. Sommigen kunnen (tijdelijk) bij familie of vrienden blijven. Van daar uit werken we naar herstel. Bij anderen gebeurt dit vanuit een crisiswoning. Een grote groep gaat naar opvangplekken, bijvoorbeeld Villa Boerebont of de Bredase Doorstroomvoorziening (DSV). De DSV biedt 24 uur dag- en nachtopvang en begeleiding aan dak- en thuislozen vanaf 18 jaar. In het 3e kwartaal van 2021 startte de bouw van de nieuwe dag- en nachtopvang voor dak- en thuislozen. Naar verwachting nemen we de nieuwbouw medio 2022 in gebruik.

In 2021 voeren we het Versterkingsplan tegen dak- en thuisloosheid Breda uit, samen met partners en regiogemeenten. Dit plan zorgt op onderdelen voor een meer effectieve aanpak van dak- en thuisloosheid:

- Preventie en vroegsignalering
- Meer mogelijkheden voor dak- en thuislozen voor meedoen in de samenleving
- Kwaliteitsimpuls in aanbod van woningen en opvangvoorzieningen regio Breda.

In de eerste helft van 2022 volgt een evaluatie van projecten uit het versterkingsplan die in 2021 zijn afgerond. De resultaten hiervan worden meegenomen in het Uitvoeringsplan 2023-2024. Enkele projecten uit het versterkingsplan hebben een looptijd van 2 jaar, zoals het project aan de Gageldonksestraat en de tussenvoorziening aan de Neuborgstraat. Deze lopen dus in 2022 nog verder door.

Verslavingspreventie en ketenaanpak verslavingszorg

De verslavingsproblematiek blijft aandacht vragen. Onze focus ligt op preventie. Een sluitende aanpak vraagt om een ketenaanpak. Daarom investeren we in een sterke keten preventie, behandeling en begeleiding. Met specifieke aandacht voor de kleine groep GHB- en andere designer drugs verslaafden.

WAT ZIJN DE RISICO'S?

- De effectuering van verdere decentralisatie.
- Alphen, Chaam en Baarle-Nassau gaven in 2021 aan uit de centrumregio Breda voor Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang te stappen. De gevolgen zijn nog onbekend.
- De krapte op de woningmarkt zorgt voor stagnatie in uitstroom van mensen uit beschermd wonen en daklozenopvang. Een verslechtering van de situatie op de woningmarkt kan zorgen voor nieuwe problemen.
- Het regionale budget voor beschermd wonen blijft onderhevig aan externe factoren. Bijvoorbeeld uitname Wlz-GGZ en ontwikkelingen rondom het nieuwe verdeelmodel.
- De nieuwbouw Doorstroomvoorziening kan door onverwachte omstandigheden vertraging oplopen.
- Corona kan in 2022 extra kosten meebrengen door hanteren van de 1,5 metermaatregelen. Bij een grootschalige corona uitbraak zijn er misschien onvoldoende quarantaineplekken bij beschermd wonen aanbieders en opvanglocaties. Voor dit risico zijn er noodscenario's voorbereid.

INDICATOREN

Thema-indicatoren thema Thuis

Indicator: Gehuisveste daklozen (audit nr 17)

Omschrijving: Percentage daklozen van de uitgestroomde daklozen dat duurzaam gehuisvest is

Bron: Gemeente Breda, Suites voor het Sociaal Domein Meeteenheid: %

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
54	51	44		Zie toelichting

De streefwaarde die we de afgelopen jaren hanteerden, bleek niet meer realistisch en passend te zijn. Voor 2021 en 2022 kunnen we op dit moment geen nieuwe streefwaarde bepalen. Dit om de volgende redenen: Vanaf januari 2021 zijn we gestart met een nieuwe manier van registreren: inhoudelijke wijzigingen, ander systeem en verandering in wie de registraties doen. De administratieve omzetting van het oude naar het nieuwe systeem kost tijd. Niet alles is overgezet naar het nieuwe systeem. Op dit moment kunnen we daardoor geen analyse maken van de uitstroomgegevens om zo een realistische streefwaarde te bepalen. Daarnaast is er nog een achterstand in het oude registratiesysteem die we eerst moeten wegwerken om een juist beeld te krijgen.

Indicator: Beschermd wonen (audit nr 18)

Omschrijving: Aantal cliënten in Beschermd Wonen; gemiddelde van het aantal op de 1e van de maand

Bron: Suites voor het Sociaal Domein Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
	793	805	Ongeveer een derde minder cliënten dan in 2019.	650

Een deel van de beschermd wonen cliënten stroomt uit door de openstelling van de Wet Langdurige Zorg. Daarnaast verwachten we meer cliënten binnen de ambulante Wmo te kunnen helpen.

Thema Leren, ontwikkelen en werken

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Alle Bredanaars werken naar vermogen, dat is het vergezicht voor de komende 10 jaar. In 2022 vullen we dit verder in, aan de hand van leidende principes, en projecten rond dwarsverbanden.

Voor 2022-2023 ligt de focus op de kortste weg naar duurzaam werk. Werkend leren is een leidend uitgangspunt. In afgelopen jaren deden we daar al de nodige positieve ervaringen mee op. Zoals de zorgschool waarin gemeente, Curio en diverse zorgaanbieders werken aan opleiding en instroom van nieuwe zorgmedewerkers vanuit de bijstand en als zij-instromers. Dat bouwen we in 2022 verder uit. Ook blijven we werken met de praktijkverklaringen voor mensen waarvoor een gehele opleiding nog net een stap te ver is, maar wel stapsgewijs en al werkend een diploma kunnen halen.

Wat duurzaam werk inhoudt en wat er voor nodig is, ervaren we aan de hand van projecten en pilots in 2022. Hierop passen we voortdurend onze werkwijze aan.

2021 stond in het teken van de gevolgen van corona en het weer opstarten van reguliere dienstverlening in het najaar. Het uitgangspunt was corona zo goed mogelijk weerstand bieden. Online en offline continueerde de dienstverlening. Dit resulteerde in een geringe toename van bijstandsuitkeringen. Met terugwerkende kracht concluderen we dat, mede door landelijke en lokale steunmaatregelen, er geen massale instroom was van hulpbehoevende Bredanaars. Herstel van de economie en werkgelegenheid is rooskleuriger dan we in eerste instantie verwachtten.

De vlevling met ATEA bracht ons afgelopen jaar veel voorspoed. Door het ontsluiten van het netwerk en de aanwezige expertise bemiddelden we meer mensen met een (on)zichtbare arbeidsbeperking naar betaald werk.

We hadden oog voor de problematiek van jongeren die hun baan verloren door corona. In korte tijd lanceerden we Breday, hét jongerenloket van Breda. Jongeren met een hulpvraag kunnen terecht bij professionals, voordat ze de juiste hulp krijgen.

In mei 2020 stelde de Gemeenteraad Werken (aan geldzorgen) loont en het Beleidsplan Armoede en schulden Breda 2020-2023 vast. In 2022 voeren we dit plan verder uit. We vinden en ondersteunen werkende armen. Met de ervaringen uit 2020 en 2021 met steunmaatregelen als Tijdelijke Ondersteuning Zelfstandige Ondernemers (Tozo) en de gevolgen van de toeslagaffaire.

We leggen in 2022 het accent op preventie, vroegsignalering en nazorg. We gaan verder met opbouwen van het financieel expertisecentrum.

Bij de begroting 2021 maakten we ruimte voor 2 gemeentelijke bewindvoerders vanaf 2022. Dat geeft meer mogelijkheden om inwoners beter te begeleiden. In 2022 gaan we hiermee verder. Ook werken we aan een goede exit- en overgangsstrategie voor de ondernemersregelingen naar nieuwe business modellen, Bijzondere Bijstand Zelfstandigen (BBZ), schuldienstverlening, schulden-afkoopfonds voor schrijnende gevallen, beëindiging van het bedrijf en overgang naar loondienst.

In het Coalitieakkoord Lef en Liefde staat de doelstelling dat iedereen met een bijstandsuitkering een passende tegenprestatie doet. Begin 2019 stelde de gemeenteraad de Verordening Tegenprestatie vast. In het raadsvoorstel staan de doelgroep en een voorstel voor uitvoering van beleid in de bestuursperiode tot en met 2022. Vanwege corona is de uitvoering opgeschort tot 1 juli 2021. De doelstelling is hierdoor niet haalbaar. In 2022 gaan we hiermee verder en betrekken ook meer externe partners. We nemen trajecten tegenprestatie mee in de nieuwe aanbestedingsprocedure voor projecten en trajecten voor mensen met grote afstand tot de arbeidsmarkt. In die aanbesteding is ook aandacht voor programma's gezonde leefstijl, sporten en bewegen.

Op 1 januari 2022 gaat de Nieuwe Wet Inburgering in werking. Gemeenten zijn dan verantwoordelijk voor inburgering van nieuwkomers. De verwachting is dat de inburgering succesvol verloopt als gemeenten de eindregie voeren en zicht houden op vorderingen. In de uitvoering willen we statushouders leiden naar het voor hen hoogst haalbare taalniveau en een brede kennis van de Nederlandse maatschappij. Taal is de belangrijkste sleutel voor goede integratie. En om economisch en maatschappelijk op eigen benen te staan. Naast de focus op taal is er meer ruimte voor de combinatie van leren van taal en werken. Vanuit persoonlijke plannen wordt door de statushouder samen met een vaste klantmanager en begeleiding vanuit maatschappelijke organisaties gewerkt aan inburgering op maat. Naast de focus op taal is er meer ruimte voor de combinatie van leren van taal en werken. Vanuit persoonlijke plannen wordt door de statushouder samen met een vaste klantmanager en begeleiding vanuit maatschappelijke organisaties gewerkt aan inburgering op maat.

Voor deze ambities en uitdagingen staan we in 2022. Aan de ene kant willen we rust en stabiliteit en het stevige fundament van voor corona terug krijgen. Deze basis ligt in het uitvoeren van de verschillende wettelijke kaders. Aan de andere kant willen we het duurzame perspectief voor de komende jaren verder invullen. Dit vraagt om keuzes en focus.

Voor 2022 ligt de focus op:

- Doorontwikkelen werk-leerlijnen
- Oriëntatie op werk-leerbedrijf
- Eenduidige propositie naar partners in de stad
- Herijking werkwijze ketenparticipatie
- Vroegsignalering bij schulden
- Nieuwe toestroom BBZ
- Extra aandacht toestroom jongeren in de bijstand
- Intensiveren dienstverlening West-Brabant werkt door!
- Werk van de toekomst: kansen in woningbouw, energietransitie
- Nieuwe wet Inburgering.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

De stevige basis

Vanuit wettelijke verplichtingen zorgen we voor een solide basis als vangnet voor mensen die terug vallen op een uitkering, onder de Sociale Werkvoorziening (SW) vallen, in armoede of schulden terecht komen of moeten inburgeren. We doen dat vanuit bestaande processen. Deze zijn grotendeels adequaat en sluiten aan bij de behoefte van inwoners. Ook in 2022 blijven we deze processen continu monitoren en verbeteren, maar verwachten we geen grote veranderingen. De belangrijkste doorontwikkeling is digitalisering van processen bij schuldhulpverlening en uitkeringenadministratie.

Doorontwikkelen Werk-leerlijnen

In 2022 gaan we verder met inzetten en ontwikkelen van werkleer-lijnen. Concreet betekent dit dat we in 2022 800 mensen met afstand tot de arbeidsmarkt begeleiden naar duurzaam werk.

Oriëntatie op het werk-leerbedrijf

De vervlechting tussen Participatie en Werk gaat de volgende fase in. We zoeken aansluiting bij de landelijke tendens voor organiseren van sociale werk-leerbedrijven. We anticiperen op landelijke wetgeving die in de maak is. In 2022 onderzoeken we hoe dit in Breda vorm krijgt. We onderzoeken mogelijkheden om aan te haken bij andere ontwikkelingen, bijvoorbeeld nieuwe huisvesting voor de milieustraat. Na de zomer van 2022 liggen er kansen en contouren.

Eenduidige propositie naar partners in de stad

Duurzame invulling van werkgelegenheid voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt vraagt meer partnership met partijen en bedrijfsleven in stad en regio. Voor het goede gesprek met potentiële partners is het essentieel dat we één helder verhaal vertellen vanuit Participatie, Werk, Economie en Onderwijs. Dit verhaal en een propositie zijn eind 1e kwartaal gereed.

Herijking werkwijze Participatie

De basis is goed én we zien ook kans voor concrete doorontwikkeling. De manier van werken uit 2017 brengt ons niet meer verder. We ontnemen onbewust kansen voor kandidaten uit de bijstand. In 2022 gaan we met innovatie en toegepaste technologie meerdere manieren gebruiken. Kandidaten faciliteren we met maatwerk én zelfregie naar betaald werk.

Vroegsignalering bij schulden

Corona zorgt dat meer mensen problematische schulden hebben. Het is belangrijk om zo vroeg mogelijk met hen in contact te komen. Ook andere groepen zijn geraakt door corona, die we voorheen niet in beeld hadden. We zoeken in 2022 gericht naar deze mensen om hun problemen aan te pakken. Ook gaan we kijken welke rol de gemeente daarin speelt.

Nieuwe toestroom BBZ

De afgelopen 1,5 jaar gebruikten 7363 ondernemers en zzp-ers de steunmaatregelen (Tozo). Een groot aantal van hen werkt weer, maar we verwachten dat eind 2021 nog circa 150 Bredanaars de regeling gebruiken. Na het stopzetten van deze steunmaatregel verwachten we dat de meesten terugvallen op het vangnet van BBZ. Het is een nieuwe doelgroep. Dit vraagt om uitbreiding van capaciteit en expertise. We bouwen ook een nieuw instrumentarium om deze klanten goed te bedienen.

Extra aandacht voor toestroom jongeren in de bijstand

In eerste instantie was Breday voornamelijk voor ondersteuning naar betaald werk en/of aanpak van schulden. Komend jaar staat de samenwerking met de stad (thematafels) én herijking van de scope (jeugd, WMO) centraal. Breday is een centrale vindplaats die inspeelt op trends, ontwikkelingen en behoeftes. Ook na corona houden we aandacht voor deze doelgroep. De ambitie van Breday is om met elke jongere die in beeld komt en ondersteuning nodig heeft binnen 4 maanden een plan van aanpak te maken en stappen te zetten. Zo remmen en voorkomen we de stijging van jongeren in de bijstand.

Intensiveren dienstverlening West-Brabant werkt door

In 2022 gaan we de katalysator nóg krachtiger positioneren zodat we deze filosofie ook in het tijdperk na corona voortzetten. De online Meet & Match-module zorgde dat werkgevers en kandidaten elkaar in een online-community ontmoeten. De marktwerking, met of zonder bemoeienis van overheid, leverde al goede resultaten op, die we in 2022 intensiveren.

Werk van de toekomst: kansen in woningbouw, energietransitie et cetera

De stad staat voor 2 grote opgaven, energie-transitie en woningen. Beiden met grote kansen voor extra werkgelegenheid. In 2022 willen we concreet afspraken maken met partners om een deel van die werkgelegenheid te verbinden aan werkzoekende Bredanaars.

Nieuwe wet Inburgering

In 2021 hebben we de laatste hand gelegd aan de voorbereidingen voor de invoering van de nieuwe wet inburgering die ingaat

op 1 januari 2022. In 2021 was de oude wet nog van kracht en is volgens die wet gewerkt. In 2021 zijn diverse pilots uitgevoerd ter voorbereiding op de nieuwe wet inburgering, zoals het opzetten van de expertpool en het invoeren van de Opstartklas in september 2021. Met deze voorbereidingen verwachten we in 2022 de nieuwe wet inburgering goed over de stad uit te kunnen rollen.

WAT ZIJN DE RISICO'S?

- Herstel van economie en werkgelegenheid is rooskleuriger dan we verwachtten. Toch zijn er nog gevolgen van armoedebestrijding, schuldhulpverlening en extra capaciteit om mensen naar werk te leiden. Speciale aandacht is er voor de verwachte extra instroom in de Bbz, na afloop van Tozo. We moeten werken aan een goede exit- en overgangsstrategie voor de huidige (tijdelijke) ondernemersregelingen naar nieuwe businessmodellen.
- Met de Nieuwe Wet Inburgering komen er vanuit het rijk nieuwe taken naar de gemeenten met bijbehorend budget. De begroting voor de nieuwe Bredase aanpak past binnen deze beschikbare middelen, maar risico voor te weinig middelen bij nieuwe taken bestaat ook bij deze overheveling.

INDICATOREN

Thema-indicatoren thema Leren, ontwikkelen en werken

Indicator: Voortijdig schoolverlaters (audit nr 19)

Omschrijving: Percentage leerlingen tussen 12-23 jaar dat zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
2	2,2	2	1,8	Zie toelichting

Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Indicator: Bijstandsuitkering (audit nr 20)

Omschrijving: Aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners van 18 jaar en ouder

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: Aantal per 10.000

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
425,9	395,6	499		Zie toelichting

Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Indicator: Laaggeletterdheid (audit nr 21)

Omschrijving: Percentage laaggeletterden van het aantal totaal inwoners van 16 t/m 65 jaar

Bron: Onderzoeksrapport Regionale spreiding van geletterdheid in Nederland Meeteenheid: %

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
				Zie toelichting

Huidige indicator is gebaseerd op Europees onderzoek dat na 2016 vooralsnog geen recentere gegevens beschikbaar heeft over hoeveel laaggeletterden er per gemeente zijn. We spraken af om te zoeken naar een andere informatiebron om deze indicator op te baseren. Er blijkt geen andere informatiebron voor handen te zijn. Een alternatieve indicator is het aantal inwoners dat in een bepaald jaar meedoet aan een activiteit om de taal- en andere basisvaardigheden te verbeteren. Het aanbod gericht op het verminderen van laaggeletterdheid onder onze inwoners is zeer divers. Najaar 2021 starten we met het eenduidig registreren van het webaanbod volgens landelijke richtlijnen. Vanaf 2022 starten we met het registreren van het aanbod via het Taalhuis, ROC en thematafels. Zodra dat op orde is, kunnen we de gegevens voor deze indicator aanleveren. Verder delen we specifiekere gegevens en inzichten in beleidsstukken of notities waarmee we de gemeenteraad op de hoogte houden van de ontwikkelingen.

Productindicatoren Product Participatie

Indicator: Uitstroom naar werk/zelfstandig ondernemerschap (audit nr 22)

Omschrijving: Aantal mensen dat uitstroomt naar werk of zelfstandig ondernemerschap

Bron: Gemeente Breda, Suites voor het Sociaal Domein Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
722	613	364	320	350

Gelet op de huidige economische prognoses van het CPB (juniraming: in 2022 3,3% groei BBP en werkloosheid van 4,1%) verwachten we voor 2022 dat 350 personen duurzaam (6 maanden of langer) uitstromen naar betaald werk.

Indicator: Baanafspraken regio West-Brabant (audit nr 23)

Omschrijving: Aantal baanafspraken in de regio West-Brabant ten opzichte van nulmeting eind 2012

Bron: UWV Regionale trendrapportage banenafpraak Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
1.274	1.527	1.571	3.098	3.585

De Rijksoverheid heeft deze streefwaarde vastgesteld. Dit is een gezamenlijke (cumulatieve) streefwaarde van markt en overheidspartijen.

Indicator: Beschut werk (audit nr 24)

Omschrijving: Aantal plaatsen beschut werk (in fte van 31 uur)

Bron: Gemeente Breda Meeteenheid: Aantal fte van 31 uur

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
49	62	77	91	Zie toelichting

De streefwaarde voor 2022 wordt pas eind 2021 bekend gemaakt.

Productindicatoren Product Sociale werkvoorziening

Indicator: Sociale werkvoorziening (personen) (audit nr 26)

Omschrijving: Aantal personen dat begeleid wordt door de sociale werkvoorziening (WSW)

Bron: Gemeente Breda Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
1.059	975	907	900	Zie toelichting

Er is voor 2022 geen streefwaarde bepaald.

Productindicatoren Product Reïntegratie

Indicator: Lopende re-integratievoorzieningen (audit nr 2209)

Omschrijving: Aantal inwoners van 15-64 jaar met een lopende re-integratievoorzieningen (per 10.000 inwoners)

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: Aantal per 10.000

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
361,9	221,2	150,6		Zie toelichting

Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Productindicatoren Product Schuldhelpverlening

Indicator: (Hulp-)vragen (audit nr 27)

Omschrijving: Aantal aanmeldingen voor een vorm van schuldhulpverlening.

Bron: Gemeente Breda, Kredietbank West-Brabant Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022

1.012	952	790	1.150	1.028
-------	-----	-----	-------	-------

De streefwaarde voor 2022 baseren we op cijfers uit het 1e kwartaal van 2021 + 15% verwachte stijging als gevolg van corona (die verwachte toename is in 2021 nog uitgebleven vanwege verlenging steunmaatregelen).

Indicator: Schuldbemiddeling en sanering (audit nr 28)

Omschrijving: Aantal opgestarte schuldregelingstrajecten (schuldbemiddelingen en saneringskredieten)

Bron: Gemeente Breda, Kredietbank West-Brabant Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
234	299	255	361	329

De streefwaarde voor 2022 baseren we op cijfers uit het 1e kwartaal van 2021 + 15% verwachte stijging als gevolg van corona (die verwachte toename is in 2021 nog uitgebleven vanwege verlenging steunmaatregelen).

Indicator: Budgetbeheer (audit nr 29)

Omschrijving: Aantal mensen in budgetbeheer

Bron: Gemeente Breda, Kredietbank West-Brabant Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
410	383	407	507	462

De streefwaarde voor 2022 baseren we op cijfers uit het 1e kwartaal van 2021 + 15% verwachte stijging als gevolg van corona (die verwachte toename is in 2021 nog uitgebleven vanwege verlenging steunmaatregelen).

Thema Leven

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Het lokale preventieakkoord is de eerste stap naar betere gezondheid van onze inwoners. Gezondheid gaat hand in hand met sport en beweging. Corona liet ons zien hoe belangrijk dit is. Daarom willen we ook in 2022 Bredanaars in beweging brengen en houden bij de verschillende sportaanbieders, op school, in de wijk en in de openbare ruimte. Met inzet van de Sportcontainer en extra permanente sportplekken.

Het Talentencentrum is volop in ontwikkeling. Het faciliteert doorontwikkeling van (top)sporters uit Breda en de regio en geeft een impuls aan sportbeleving in Hoge Vucht. Deze sportieve omgeving met onder andere een Cruiff Court wordt nu al gebruikt voor tijdelijke activiteiten en onverwachte ontmoetingen.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Sport- en bewegestimulering

We stimuleren sporten en bewegen voor iedereen. Aan de thematafel Breda Beweegt werken partijen samen aan het uitvoeringsplan 2021/2022 met de hoofdthema's:

- Vitale sportaanbieders
- Bewegen als basis
- Bewegen in de wijk
- Gezin/werkenden en pensioen
- Inclusief sporten.

Het Bredaas sportakkoord heeft extra aandacht voor bewegen voor ouderen, een buddyproject voor mensen met mentale problemen, bewegen in de kinderopvang, innovatie van het sportaanbod voor 12-plus en een platform voor ons sportaanbod.

Samen met onderwijs, zorgpartijen, sportverenigingen en partijen van de thematafel spelen we in op ontwikkelingen en pakken nieuwe projecten op.

We hebben specifiek aandacht voor de gevolgen van corona op bewegen voor kwetsbare groepen. We intensiveren initiatieven voor een gezonde leefstijl.

We stimuleren de breed motorische ontwikkeling van kinderen en jongeren. Dit doen we met de MQ-scan en het Athletic Skills Model, innovatie van bewegingsonderwijs en nieuwe beweegvormen in de wijk sport. We breiden het uit naar verenigingssport. Zo dagen we ieder kind uit op zijn of haar niveau. Samen met partners bieden we een aantrekkelijk en gevarieerd wijk sportaanbod, vooral in wijken die extra aandacht vragen. Er is ook specifieke aandacht voor urban sports en e-sports.

We werken samen met Curio sport en bewegen en met Fontys Sporthogeschool Eindhoven, in het Sportleerbedrijf Breda en in het partnership Sportkunde. Zo intensiveren we samenwerking tussen sportprofessionals in opleiding, onderwijs, zorg en sportaanbieders. Mensen die achterblijven in sport stimuleren we om mee te doen. Het Jeugdfonds Sport en Cultuur ondersteunt kinderen en jongeren uit gezinnen met onvoldoende geld voor sport.

In 2022 gaan we samen met BUAs en maatschappelijke partners verder aan de slag om te investeren in esports en de bijbehorende community. Op deze manier leggen we de verbinding tussen gamen, digitalisering en sport. Tevens gaan we met een eenvoudige subsidieregeling initiatieven aanjagen op het gebied van Urban Sports & Culture.

Gezondheid en preventie

We stimuleren vitaliteit en gezondheid van Bredanaars. Een beweegvriendelijke en gezonde omgeving is belangrijk. Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) richt zich op jeugd van 0 tot 19 jaar. Gezond eten, water drinken, bewegen en rookvrij opgroeien zijn belangrijke thema's. We sluiten aan op de behoefte van de stad. Samen met het JOGG-netwerk stimuleren we gezonde keuzes (bedrijven, jeugdprofessionals, maatschappelijke organisaties, kennisinstellingen, scholen, sportclubs en inwoners). Op jonge leeftijd gezonde keuzes leren maken is goed voor de gezondheid later. Dit voorkomt dat mensen zorg nodig hebben voor ziektes door een ongezonde leefstijl.

Lokaal Preventieakkoord

Het Lokaal Preventieakkoord stimuleert vitaliteit van volwassenen en ouderen. We streven naar goed in je vel zitten en een gezond gewicht, met aandacht voor rookvrij. In het Preventieakkoord ligt de focus op Hoge Vucht, gezond oud worden, gezonde werkgevers en werknemers. Dit sluit aan op het Bredaas Sportakkoord. We maken verbinding JOGG: ouders en professionals zijn een voorbeeld voor kinderen als het gaat om gezonde leefstijl. Zij hebben invloed op leefomgeving en gezonde keuzes voor kinderen.

Sportaccommodaties

De gemeentelijke binnen- en buitensportaccommodaties bieden ruimte om mensen in beweging te krijgen en te houden. Ze zijn een thuisbasis voor sportaanbieders. Naast zorg voor voldoende, veilige faciliteiten, is er aandacht voor optimaliseren van exploitatie, vernieuwing, verduurzaming en toegankelijke accommodaties. We stimuleren samenwerking tussen sportaanbieders en gebruik van accommodaties voor doelen binnen het sociaal domein. We zetten ons in voor maximaal maatschappelijk rendement uit sportaccommodaties. We spelen actief in op innovatie en landelijke ontwikkelingen.

Talentencentrum

Onze ambitie is talentvolle sporters, met of zonder beperking, de kans te bieden zich zoveel mogelijk in de eigen regio te ontwikkelen. We bouwen aan kwalitatief goede sportinfrastructuur met hoogwaardige en aansprekende (top)sportvoorzieningen. In 2022 is de bouw van het Talentencentrum:

Een multifunctioneel sportcentrum, met indoor atletiekfaciliteiten voor Zuidwest Nederland. Met ruimte voor talentprogramma's, sportonderwijs en breedtesport.

Hier trainen sporters op hoog niveau en spelen er wedstrijden. De buitenruimte van het complex krijgt een inrichting die sport- en beweegactiviteiten stimuleert, ook voor buurtbewoners. In de loop van 2023 leveren we op.

Talentontwikkeling

Al voor de oplevering van het Talentencentrum geven we een impuls aan de samenwerking tussen verenigingen, bonden,

onderwijs- en (para)medische partners. Door het ondersteunen van talentprogramma's, maar ook door invulling te geven aan de organisatie en positionering van talentontwikkeling in Breda en omgeving.

Sportevenementen

Met goedgekozen grote en kleine sportevenementen zetten we Breda op de kaart, stimuleren we sportdeelname en de economie, en leveren we een bijdrage aan het welzijn van inwoners. In 2022 komt de Vuelta alsnog naar Breda. Met dit evenement brengen we sporters en sportliefhebbers bij elkaar. We leggen verbanden met bijvoorbeeld cultuur en economie. Zo dragen we bij aan meerdere gemeentelijke doelstellingen. We kunnen hierbij niet zonder de hulp van enthousiaste en betrokken vrijwilligers.

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Voor dit thema zijn geen specifieke risico's.

INDICATOREN

Thema-indicatoren thema Leven

Indicator: Tevreden over het leven (audit nr 30)

Omschrijving: Gemiddeld rapportcijfer tevredenheid met het leven

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
8	7,8	7,7	>7,8	> 7,8

Dit is vooral een volgindicator. Dit gemiddelde is maar voor een (klein) deel beïnvloedbaar door de gemeente.

Indicator: Structureel sporten (audit nr 31)

Omschrijving: Percentage inwoners dat structureel sport (minimaal 1 keer per maand)

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: %

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
70		75	72	Zie toelichting

Het onderzoek vindt vanaf 2021 in de oneven jaren plaats. Daarom is er voor 2022 geen streefwaarde bepaald. In 2020 veranderde de onderzoeksopzet, waardoor de uitkomsten van 2018 en 2020 niet meer vergelijkbaar zijn.

Indicator: Effect ondersteuning op kwaliteit van leven (audit nr 34)

Omschrijving: Percentage Wmo-cliënten dat het helemaal eens of eens is met de stelling 'Door de ondersteuning die ik krijg heb ik een betere kwaliteit van leven'

Bron: CEO WMO Meeteenheid: %

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
77	79	75	70 tot 80	75 tot 80

Zowel in Breda als landelijk bewegen deze cijfers zich tussen de 75 en 80%. Dit willen we zo houden.

Productindicatoren Product Sportbeleid

Indicator: Niet-wekelijkse sporters (audit nr 36)

Omschrijving: Percentage inwoners van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
		42,3		Zie toelichting

Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Productindicatoren Product Volksgezondheid

Indicator: Gezondheidsbeleving (audit nr 35)

Omschrijving: Gemiddeld rapportcijfer voor de lichamelijke gezondheid

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
7,6	7,5	7,7	Continueren: 7,3 - 7,7	continueren: 7,3-7,7

Dit is vooral een volgindicator. Dit gemiddelde rapportcijfer is maar voor een (klein) deel beïnvloedbaar door de gemeente.

Thema Ontmoeten

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Breda stimuleert en faciliteert betrokken bewoners en ondernemers, die met initiatieven wijken en dorpen een stukje beter en mooier maken. Zo krijgen ze meer zeggenschap over de eigen leefomgeving. De bereidheid en motivatie om hun kennis en kwaliteiten in te zetten voor straat, buurt, wijk en dorp zorgen voor betrokkenheid en eigen gekozen oplossingen. Deze initiatiefkracht faciliteren we met beschikbare instrumenten, methodieken en infrastructuur.

Door corona kijken we anders naar gebruik van de openbare ruimte en elkaar ontmoeten. Meer groen en verblijfsplekken dichtbij huis voor alle leeftijden dragen bij aan een prettige leefomgeving. Maar ook voor een betere spreiding door de stad en bij mooi weer minder druk op concentratieplekken. Ontwikkelingen als energietransitie met wijkenergieplannen en klimaatbestendige stad raken direct aan de leefomgeving van mensen. Met initiatiefkracht en bewonersparticipatie sluiten we beter aan op de behoefte van bewoners. Het vergroot ook de slagingskans van de uitvoering van deze grote opgaven. Initiatiefkracht is niet vanzelfsprekend in iedere wijk in Breda. Sommige wijken en buurten vragen extra aandacht en ondersteuning om de leefbaarheid en onderlinge netwerken te versterken. Inzet, zichtbaarheid en vindbaarheid van professionals in de wijk spelen een belangrijke rol. Een meerwaarde is onze extra aandacht voor sociale cohesie en wijkveiligheid met een fysieke en sociale meerjarige aanpak.

In de afgelopen jaren werkten we met de aanpak 'Een plus op kwetsbare wijken en vroegsignaleringswijken'. Met deze aanpak gaan we onverminderd door in 2022, bijvoorbeeld door de uitvoering van de wijkfoto's en wijkagenda's. Ook zetten we in op verdere versteviging van samenwerkingen in de wijk, onder andere met Alliantie Breda partners. Tegelijkertijd zullen we een aantal zaken aanpassen. Zo vinden veel bewoners en organisaties de term kwetsbare wijken niet passend en ervaren dit als stigmatiserend. Daarom hebben we het vanaf 2022 over aandachtswijken. Bewoners uit deze wijken staan centraal in onze aanpak. De uitvoeringsaanpak 'een plus op kwetsbare wijken en vroegsignaleringswijken' werd ingezet op het stabiel houden van de leefbaarheid en veiligheid in deze wijken. Door deze uitvoeringsaanpak te vervlechten met de aanpak voor Verbeter Breda kunnen bewoners en professionals in deze aandachtswijken meerjarig gaan werken aan verdere ontwikkeling en versterking waaronder door het versterken van de kansen op de arbeidsmarkt en vergroten van de inkomenszekerheid.

Energietransitie is een grote opgave voor Breda. Eind 2021 wees de raad wijken aan, (Transitie Visie Warmte) die als eerste het traject van energietransitie ingaan. Met grote gevolgen voor bewoners, organisaties en bedrijven. In en aan alle woningen en gebouwen nemen we maatregelen die aardgasvrij Breda dichterbij brengen. Een complexe opgave met grote technische, financiële en maatschappelijke gevolgen. Dit vraagt een stevige inspanning van ondersteuning, communicatie en participatie. We maken een integraal gebiedsuitvoeringsplan. We werken aan sociale verbinding om de energietransitie samen met bewoners vorm te geven in wijken en dorpen.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Om bewonersparticipatie en initiatiefkracht te versterken heeft wijkgericht werken verschillende instrumenten, methodieken en infrastructuur. We sluiten aan op wat bewoners of ondernemers nodig hebben voor de sociale of fysieke aspecten van hun leefomgeving.

Wijkdeals

Voor wijkdeals verwachten we in 2022 een gestage groei aan bewonersinitiatieven. De gemeente heeft jaarlijks meerdere

klimaatbestendige projecten. Daaruit ontstaan ook extra nieuwe wijkdeals. Bijvoorbeeld Groene Buurtjes of vergroening schoolpleinen. Ook de groep opruimers breidt naar verwachting in 2022 verder uit over de stad.

Wijk- en dorpsplatforms

De wijk- en dorpsplatforms staan centraal om initiatieven te ondersteunen met inhoudelijk advies en budget. We blijven hen faciliteren en ondersteunen bij doorontwikkeling naar open wijk- en dorpsnetwerken. Zo bouwen we continu aan een krachtig, dekkend netwerk van wijkplatforms, die leefbaarheidsinitiatieven versterken, verbreden en vernieuwen. We evalueren jaarlijks de werking van wijkplatforms. In 2022 verwachten we een groei van het aantal initiatieven naar het niveau van 2019, als gevolg van het opheffen van de beperkingen vanwege corona. In 2022 wordt een bedrag van € 0,1 miljoen extra uitgetrokken om de wijkplatforms en burgerinitiatieven in de stad op peil te houden.

Wijk- en dorpsraden

De wijk- en dorpsraden zijn, naast anderen, belangrijke partners in de stad. Zij denken mee met wijk- en dorpsbewoners en gemeente over een diversiteit aan onderwerpen. Met de kerngroep vanuit de dorps- en wijkraden wordt ook in 2022 gewerkt aan gezamenlijke thema-avonden. Tevens komt er in 2022 een nieuw Uitvoeringsakkoord voor de periode 2023-2026.

Burger- en buurtinitiatieven

We pakken meerdere wijkprocessen aan onder de noemer of volgens de principes van Breda Begroot. We zorgen voor informatie over de wijkbegroting aan bewoners en proberen hen te enthousiasmeren om mee te denken over de toekomst van hun wijk of dorp. In 2022 zijn Bavel en Heusdenhout in uitvoering en starten we met Zandberg-West en Ulvenhout. Met bewonersparticipatie spelen we in op bestuurlijk gevoelige of complexe vraagstukken in wijken en dorpen. Bijvoorbeeld herinrichting van pleinen en parken, invoering van gereguleerd parkeren, jeugdoverlast en veiligheid of grote opgaven als energietransitie. In 2022 zullen ook de resultaten van verschillende burgerinitiatieven worden afgerond en volop in gebruik genomen worden, zoals een nieuw ingericht Willem Alexanderplein en Erasmusplein. Per wijk, dorp of buurt kijken we welk instrument of methode we inzetten. De focus ligt op het juiste proces op gang brengen tussen bewoners, ondernemers en gemeente.

Aandachtswijken en Verbeter Breda

In 2022 gaan we door met verschillende projecten in het kader van de zogeheten aanpak 'Een plus op kwetsbare wijken en vroegsignaleringswijken'. Op basis van analyses van wijken waarin de problematiek van de wijk blootgelegd wordt op het gebied van leefbaarheid en veiligheid (wijkfoto's) werken we samen met bewoners en (wijk)professionals aan de wijkagenda. Dit doen we in nauwe samenwerking met de woningcorporaties. In de wijkagenda staan activiteiten die bijdragen aan het verminderen van de problematiek. We monitoren en evalueren en stellen zo nodig tussentijds bij. 2022 is het laatste jaar van deze uitvoeringsaanpak. In dat jaar besluiten we of en in welke vorm we ermee verder gaan. Hoe dan ook is duidelijk dat we de aanpak gaan vervlechten met de aanpak Verbeter Breda. En in de Hoge Vucht bouwen we onder de werktitel 'Krypton' met externe expertise verder aan een centrale plek waar jongeren uit de wijk hun talenten kunnen ontwikkelen in sport en cultuur.

Wijk- en dorpscentra

Wijk- en dorpscentra zijn voor ontmoeting van bewoners een belangrijke infrastructuur in wijken en dorpen. We blijven ondersteunen door regelmatig overleg met besturen. Waar nodig is er extra expertise, bijvoorbeeld vrijwilligers, juridisch, bedrijfsvoering en personele zaken. De beperkingen door corona lieten bij veel centra sporen achter in de bedrijfsvoering. Met steunregelingen van gemeente en rijk zorgden we in 2020/2021 dat ze niet omvielen. Ook in 2022 is monitoring en alertheid nodig om besturen te helpen bij een zelfstandige en doelmatige bedrijfsvoering.

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Voor dit thema zijn geen specifieke risico's.

INDICATOREN

Thema-indicatoren thema Ontmoeten

Indicator: Sociale cohesie (audit nr 37)

Omschrijving: Score sociale cohesie

Bron: Buurtenquête Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
-----------------	-----------------	-----------------	-------------------	-------------------

	6	6	Zie toelichting
--	---	---	-----------------

De buurtenquête vindt in de oneven jaren plaats. Om die reden is voor 2022 geen streefwaarde bepaald.

Productindicatoren Product Wijkaanpak

Indicator: Leefbaarheidsinitiatieven vanuit bewoners (audit nr 38)

Omschrijving: Aantal leefbaarheidsinitiatieven van bewoners (fysiek, sociaal, overlast en/of veiligheid)

Bron: Gemeente Breda, Wijkzaken Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
222	179	143	200	200

Naar verwachting geen beperkingen meer door corona. Herstel van aantal initiatieven tot ongeveer niveau van 2019.

Indicator: Wijkdeals (audit nr 39)

Omschrijving: Aantal initiatieven van bewoners(groepen) die zich richten op onderhoudswerkzaamheden in de openbare ruimte. De gemeente biedt hierbij hulp in de vorm van een vergoeding, materiaal of in de organisatie.

Bron: Gemeente Breda, Wijkzaken Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022
283	354	407	400	425

Op basis van voorgaande jaren een gestage groei van 25 wijkdeals.

WAT MAG HET PROGRAMMA KOSTEN?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Jaarrekening 2020	Begroting 2021 na wijziging	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten						
Opgroeien	100.274	101.756	101.754	99.703	99.104	97.462
Betrokken zijn	56.461	56.617	55.693	51.591	51.641	51.550
Thuis	58.034	55.806	52.254	52.333	52.350	52.349
Leren, ontwikkelen en werken	147.908	142.837	124.949	123.500	122.734	122.055
Leven	8.591	9.566	8.022	8.026	8.026	8.026
Ontmoeten	3.802	4.840	3.952	3.881	3.933	3.957
Reserve investeringen sportverenigingen	0	0	0	0	0	0
Reserve vrouwenopvang	2.100	0	0	0	0	0
Totaal Lasten	377.170	371.421	346.623	339.033	337.788	335.400
Baten						
Opgroeien	42.861	45.207	43.974	43.974	43.974	43.231
Betrokken zijn	1.671	5.991	1.975	1.955	1.959	1.964

Thuis	7.789	6.504	6.057	6.057	6.057	6.057
Leren, ontwikkelen en werken	116.390	100.154	90.966	90.395	90.395	90.395
Leven	169	270	0	0	0	0
Ontmoeten	50	0	0	0	0	0
Reserve Sociaal Domein	1.541	0	0	0	0	0
Reserve investeringen sportverenigingen	173	836	0	0	0	0
Totaal Baten	170.644	158.962	142.972	142.382	142.386	141.648
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	206.526	212.459	203.651	196.651	195.403	193.752

FINANCIËLE TOELICHTING OP DIT PROGRAMMA

Opgroeien

Dit thema bevat alle onderdelen van de jeugdhulp en onderdelen van het primair en voortgezet onderwijs. Voor het primair en voortgezet onderwijs gaat het om de beleidsuitvoering van deelthema's zoals leerlingenvervoer, de leerplicht, het uitvoeringsprogramma voor- en vroegschoolse educatie en de aanpak van voortijdig schoolverlaten.

Op hoofdlijnen zien we de volgende wijzigingen:

- In 2022 ontvangen we van het Rijk € 12,5 miljoen op basis van het onderzoek (van AEF) naar de landelijke en structurele tekorten in de jeugdhulp, en de maatregelen om het stelsel te beheersen en te verbeteren. Hiervan is € 5,6 miljoen nodig om onze huidige volume- en prijsontwikkelingen in de jeugdhulp te bekostigen. Daarnaast zetten we € 3,5 miljoen in op nieuwe impulsen om de transformatie jeugd te bevorderen en dwarsverbanden binnen het sociaal domein te versterken. Tegelijkertijd lopen ook onze maatregelen pakketten onverminderd door omdat ze ook bijdragen aan een inhoudelijke versterking van onze aanpak rondom jeugd. Daarmee verwachten we € 2,8 miljoen minder aan lasten te maken. De jeugdhulp blijft wel omringd door veel onzekerheden/risico's, zoals nadelige effecten van de coronacrisis, tarievendiscussies, of het nieuwe woonplaatsbeginsel. Als gedurende 2022 zich onvoorziën toch hogere kosten voordoen dekken we deze met de algemene reserve.
- Voor de structurele gelden vanaf 2023 en verder zijn we nog in afwachting van de besluitvorming door een nieuw kabinet die daarbij gehouden is aan het oordeel van de arbitragecommissie. Vooralsnog zijn de ramingen voor het meerjarig perspectief (2023 en verder) op basis van 75% van het macrobudget opgenomen in afstemming met onze toezichthouder de provincie.
- De € 4,35 miljoen die het demissionaire kabinet beschikbaar heeft gesteld in de meicirculaire 2021 voor onder andere het oplossen van de acute problematiek in de jeugdzorg vervalt in 2022.
- In 2021 is € 0,7 miljoen incidenteel beschikbaar gesteld voor de bestrijding van de coronacrisis op het gebied van jongerenwerk, mentale ondersteuning, activiteiten en ontmoeten etc. In 2022 vallen deze middelen weg.
- Diverse (doorgeschoven) projecten vanuit budgetoverhevelingen/resultaatbestemming eindigen in 2021, zoals de pilot Praktijkondersteuning bij de huisarts vanuit het transformatiefonds van € 0,2 miljoen, en het project Laatgeletterdheid regio (WEB) € 0,1 miljoen.
- Het budget van het Nationaal Programma Onderwijs is voor 2022 nog niet formeel bekend en daarom niet opgenomen in deze begroting 2022. Dit geeft nu een verschil van € 0,76 miljoen met 2021, zowel in de lasten als de baten (betreft een specifieke uitkering op dit programma).

- Voor 2021 ontvingen wij extra gelden voor Regionale Meld- en Coördinatie functie (RMC) van € 0,33 miljoen. Dit geeft een verschil in zowel de lasten als de baten (betreft specifieke uitkering op dit programma).

Betrokken zijn

Het thema 'Betrokken zijn' bestaat uit de producten Algemene voorzieningen volwassenen, Volwassenen maatwerkondersteuning en Maatwerk Wmo. Onder het eerst genoemde deelthema zijn de Thematafels 'Zorg voor elkaar' en 'Regio Breda Vangt op' opgenomen. Onder Volwassenen maatwerkondersteuning vallen de onderwerpen Huishoudelijke verzorging, Wmo Begeleiding en PGB Wmo. Tot slot bevat het deelthema Maatwerk Wmo de onderdelen Vervoers-woonvoorzieningen en collectief vervoer (deeltaxi).

Op hoofdlijnen zijn de wijzigingen:

- De claim (baten) bij het Rijk, die wij in 2021 verwachten blijkt niet realistisch te zijn. Deze claim hebben we daarom in 2022 niet opgenomen in de begroting. De claim bedroeg € 4 miljoen. De claim was opgenomen om ons te compenseren voor de gevolgen van de invoering van het abonnementstarief. Het abonnementstarief veroorzaakt meer lasten in verband met de aanzuigende werking op de post huishoudelijke verzorging. Nu de claim op het Rijk niet ingewilligd is, wordt ter dekking van deze lasten de algemene reserve ingezet om het benodigde budget te handhaven.
- De post begeleiding is met € 0,8 miljoen afgenomen ten opzichte van 2021. Dit heeft te maken met de beheersmaatregel bewegen naar de voorkant.
- In 2021 was er voor € 0,8 miljoen aan incidentele middelen begroot inzake de meerkostenregeling en het lokaal steunpakket als gevolg van de coronacrisis. Dit budget valt in 2022 weg.
- Voor 2022 is € 0,9 miljoen meer budget beschikbaar voor de verstrekking van vervoers- en woonvoorzieningen gelet op de groei in het gebruik van deze voorzieningen afgelopen jaren.

Thuis

Onder dit thema vallen de voorzieningen voor volwassenen in het kader van geëscaleerde zorg. Het gaat om de voorzieningen die via de thematafels "Regio Breda Vangt op" en "Een Veilig Thuis" verstrekt worden, en de voorzieningen voor Huiselijk geweld en Beschermd Wonen.

De wijzigingen op hoofdlijnen zijn hier:

- De lasten zijn met € 3 miljoen afgenomen o.a. omdat er in 2021 incidentele middelen beschikbaar zijn gesteld door het Rijk voor maatschappelijke opvang. Dit betreft € 1,8 miljoen voor de brede aanpak van dak- en thuisloosheid, en er is in 2021 incidenteel geld ontvangen van het Rijk voor corona steunmaatregelen voor maatschappelijke opvang en vrouwenopvang. Dit betreft een bedrag van ongeveer € 1,2 miljoen.
- Voor huiselijk geweld is het restant regionale middelen in 2020 als budgetoverheveling incidenteel in de begroting van 2021 begroot. Dit betreft een bedrag van € 0,7 miljoen.
- Restant bijdrage a € 0,4 miljoen aan de regionale middelen voor huiselijk geweld zoals is afgesproken in de gemeenschappelijke regeling is opgelost door structurele aanvulling vanuit de algemene middelen.

Leren, ontwikkelen en werken

Onder dit thema vallen de voorzieningen die vanuit de Re-integratie, de Wet Buig, het Armoedebeleid de Sociale Werkvoorziening (afdeling Werk) en overige regelingen verstrekt worden. Bij het Armoedebeleid gaat het om bijzondere bijstand, de BredaPas en schuldhulpverlening. Ook de nieuwe Wet Inburgering die in werking treedt op 1 januari 2022 is hier opgenomen.

Hieronder duiden we op hoofdlijnen de verschillen:

- In 2021 is voor de Tozo-regeling van het Rijk een voorschot ontvangen van € 8,5 miljoen. De Tozo-regeling (Tozo 5) loopt voorsnog tot en met september 2021 en maakt dus geen onderdeel uit van deze begroting 2022.

- In 2021 is eenmalig een budget beschikbaar gesteld als aanvullend sociaal pakket van het Rijk van € 4,7 miljoen om de gevolgen van corona op te vangen op de volgende aandachtsgebieden; schuldhulpverlening en bijzondere bijstand (€ 0,8 miljoen), (extra impuls) re-integratie (€ 1,8 miljoen) en crisisdienstverlening arbeidsmarktregio's (€ 2,1 miljoen).
- Daarnaast is er in 2021 eenmalig een bedrag van circa € 2,9 miljoen aanwezig vanuit de budgetoverheveling/resultaatbestemming 2020. Het betrof hier vooral de regionale middelen voor het project Perspectief op Werk (€ 1,1 miljoen), schuldenafkoopfonds (€ 0,23 miljoen) en uitvoeringsbudget Tozo (€ 0,9 miljoen).
- Voor de regeling Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) is in 2021 een eerste voorschot ontvangen van € 0,8 miljoen.
- We zijn zowel met onze samenwerkingspartners, maar ook met andere organisaties, die gespecialiseerd zijn op dit terrein, bezig met de uitwerking van de motie intergenerationele armoede en onderzoeken de mogelijkheden. In 2022 stellen we vanuit (incidentele) armoedemiddelen een budget beschikbaar voor een Bredase aanpak van € 0,03 miljoen.
- Ten behoeve van de Voedselbank in de wijk Heuvel zal ook in 2022 een budget van € 0,01 miljoen beschikbaar worden gesteld vanuit (incidentele) armoedemiddelen.
- De nieuwe Wet Inburgering treedt in werking op 1 januari 2022. Ten opzichte van 2021 is het uitvoeringsbudget € 0,5 miljoen hoger.
- Tot slot zijn als gevolg van de integratie van Atea een aantal eenheden overgeheveld naar andere organisatieonderdelen binnen de gemeente (bijvoorbeeld groen, schoonmaak) en maken zodoende geen onderdeel meer uit van dit thema (lasten -/- € 1,5 miljoen/ baten -/- € 0,5 miljoen).

Leven

Het thema Leven bestaat uit de onderdelen Volksgezondheid en Sportbeleid. Het gaat om lasten voor onderwerpen zoals gezondheidsbeleid, sportstimulering, sportevenementen en talentontwikkeling.

Op hoofdlijnen zijn de wijzigingen:

- Gelet op het beroep op de subsidieregeling voor investeringen van sportverenigingen (velden/accommodaties) en het beschikbare financieel plafond, loopt de regeling in 2021 af (beschikbare subsidiegelden raken in 2021 uitgeput). In 2022 is een bedrag van € 0,836 miljoen minder beschikbaar. Ook vanuit de reserve investeringen sportverenigingen valt dit bedrag in 2022 weg (lagere baten voor de exploitatie).
- Een specifieke uitkering ter uitvoering van het landelijke Sportakkoord loopt vooralsnog tot 2021, waardoor in 2022 een bedrag van € 0,19 miljoen wegvalt in de begroting (zowel baten - de Rijksuitkering - als de lasten). Tevens is voor de tijdelijke Subsidieregeling Bredaas Lokaal Preventieakkoord 2021 – 2022 een bedrag van € 0,08 miljoen formeel nog niet toegekend, en daarom nog niet opgenomen in de begroting 2022.

Ontmoeten

Onder het thema Ontmoeten vind je alles met betrekking tot Wijkaanpak en Statushouders terug. De nieuwe Wet Inburgering die in werking treedt vanaf 1 januari 2022 is opgenomen onder het thema Leren, Ontwikkelen en Werken.

Ten opzichte van de begroting 2021 dalen de lasten met ongeveer € 0,9 miljoen.

- Wijzigingen op de Wijkaanpak
 - Vanuit de voorjaarnota 2017 was een bedrag beschikbaar voor Breda Begroot en Wijkgericht werken voor de periode 2018-2021. Vanaf 2022 zijn deze middelen niet meer beschikbaar en wordt het budget Wijkaanpak € 0,3 miljoen lager.

- Daarnaast is voor Wijkplatforms en Wijkcentra in 2021 eenmalig een bedrag van € 0,4 miljoen ter beschikking gesteld vanuit het steunpakket Corona-aanpak 2021.
- Eenmalige impuls in 2022 van € 0,1 miljoen om de wijkplatforms en burgerinitiatieven op peil te kunnen houden.
- Als gevolg van verschuiving en indexering nemen de salarislasten binnen het product Wijkaanpak toe met € 0,2 miljoen ten opzichte van het begrote bedrag in 2021.
- **Wijzigingen aangaande Statushouders**
 - De lagere lasten voor de voorzieningen van statushouders van € 0,4 miljoen hebben als oorzaak dat de middelen van het Rijk voor de maatschappelijke begeleiding van statushouders achteraf worden bekostigd (jaarlijks in de meicirculaire) en dat de eenmalige zogenaamde “ondertussenmiddelen” niet meer in 2022 beschikbaar zijn. Dit in verband met het in werking treden van de nieuwe Wet Inburgering op 1 januari 2022.

INVESTERINGEN

Bedragen x € 1.000

Fasering	Investerings in dit programma	Planning uitgaven 2022	Planning uitgaven 2023	Planning uitgaven 2024	Planning uitgaven 2025	Totaal beschikbare middelen
	Wijkontwikkeling	130				130
Plan		130				130
	Speeltoestellen (instandhouding)	500	500	500		1.500
Project		500	500	500		1.500
Totaal		630	500	500		3.134

Wijkontwikkeling

De investering Wijkontwikkeling betreft de uitvoering van Linie Zuid en de afronding van Driesprong.

Speelvoorzieningen

De investering speelvoorziening betreft de vervanging van speelvoorzieningen.

RESERVES

Bedragen x € 1.000

Vitaal en Sociaal Breda	Stand 1-1-2022	Bedrag Mutaties	Stand 31-12-2022
Vrouwenopvang	2.100	0	2.100
Totaal	2.100	0	2.100

Reserve Vrouwenopvang

De plannen, met het bijbehorende tijdspad, voor de noodzakelijke vernieuwing van de vrouwenopvangvoorziening aan de

Assumburgstraat in Breda dienen nog concreet uitgewerkt te worden. De onttrekking(en) uit de reserve wordt daarom pas in een later stadium in de begroting opgevoerd.

BELEIDSSTUKKEN

Achterliggende documenten bij dit programma

Naam document	Soort document	Jaar
Samen voor onze toekomst, beleid jeugd(hulp) 2020-2023	Kaderstellend	2020
Strategische Onderwijsagenda Breda 2019/2020 - 2023/2024	Kaderstellend	2019
Subsidies Breda samen doen, 2021-2022	Kaderstellend	2020
Beleidskader Participatie	Kaderstellend	2015
"Werken (aan geldzorgen) loont. Beleidsplan Armoede en schulden Breda 2020-2023"	Kaderstellend	2020
Beleidsplan WMO (Goede zorg doen we samen)	Kaderstellend	2015
Actieplan zorginnovatie	Kaderstellend	2016
Team Breda	Kaderstellend	2017
"Thuis in Breda 2019"	Kaderstellend	2019
Alliantie Breda, 2019 tot en met 2022	Uitvoerend	2019
Opvang en bescherming in Regio Breda	Kaderstellend	2017
Verordening Maatschappelijke Ondersteuning Breda 2021	Kaderstellend	2021
Verordening Jeugdhulp Breda 2020	Kaderstellend	2021

Uitvoeringsplan jeugd(hulp) 2020-2023	Uitvoerend	2021
Beleidskader regionale maatwerkvoorziening Beschermd wonen regio Breda	Kaderstellend	2021

AAN DIT PROGRAMMA GERELATEERDE VERBONDEN PARTIJEN

GR Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten

Vitaal en Sociaal Breda	Thema Opgroeien
Verantwoordelijk bestuurder:	Marianne de Bie
Bestuurlijk vervanger:	Arjen van Drunen
Belang in verbonden partij in %:	45,7%
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage verbonden partij aan programma

De gemeenschappelijke regeling Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten is beter bekend onder de naam Regionaal Bureau Leren West-Brabant (RBL). Centraal staat niet de leerplicht, maar het leren. Dit geeft uiting aan het belang van een goed opleidingsniveau naar arbeid. Er zijn 16 deelnemende gemeenten. Ze werken samen op 3 niveaus:

- Alle deelnemende gemeenten kozen voor gezamenlijk voeren van één leerplicht en Regionaal Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC) administratie.
- Moerdijk, Drimmelen, Alphen-Chaam, Geertruidenberg, Baarle Nassau, Oosterhout en Breda werken intensief samen en begeleiden alle jongeren van 5 tot 23 jaar naar de juiste opleiding, zorg of werk.
- Minder intensief maar wel praktisch werken Etten-Leur, Rucphen en Zundert samen in begeleiding van jongeren op het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) en de kwalificatieplicht van jongeren van 16 tot 23 jaar.

Bijzondere ontwikkelingen bij de verbonden partij

Het RBL heeft een reguliere stijging van uitgaven als gevolg van loon- en prijsontwikkeling. Het RBL is een platte organisatie met bijna uitsluitend kosten voor personeel en bedrijfsvoering. De stijging volgt de landelijke trend. Daarmee is de keuze om af te wijken van de financiële richtlijn om een gelijkblijvende deelnemersbijdrage te vragen voldoende onderbouwd. Gezien de wettelijke ontwikkeling bij leerplicht en toeleiding naar arbeid, en daarmee noodzakelijke extra formatie, is het denkbaar dat de gemeentelijke bijdrage op langere termijn wijzigt.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Het belangrijkste risico van deze GR is uittreden van één van de deelnemende gemeenten. Dit risico is klein, want het gaat om uitvoering van verplichte wettelijke regelingen. Uitvoering via deze GR beperkt kosten voor deelnemers en is effectief.

Neovita BV

Vitaal en Sociaal Breda	Thema Leren, ontwikkelen en werken
Verantwoordelijk bestuurder:	Boaz Adank
Bestuurlijk vervanger:	Marianne de Bie
Belang Breda in verbonden partij in %	100 %
Soort verbonden partij:	Vennootschappen en coöperaties

Bijdrage verbonden partij aan programma

Neovita BV is mede opgericht voor begeleiding en re-integratie taken, die niet of niet goed in het publiekelijk domein passen. Breda doet de uitvoerende en administratieve taken.

Bijzondere ontwikkelingen bij de verbonden partij

Neovita BV heeft medewerkers in dienst uit de doelgroep van de Participatiewet. ATEA detacheert hen bij werkgevers. Neovita belast de loonkosten door en ontvangt een vaste procentuele bijdrage op de loonsom van ATEA.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Omdat Neovita een vast percentage op de loonsom ontvangt, is er nauwelijks sprake van risico's. Voor het risico van hogere loonkosten als gevolg van een in te voeren CAO voor de doelgroep (Aan de Slag) is al eerder een voorziening gevormd. Deze is onderdeel van aan ATEA doorbelaste loonkosten, en komt niet ten laste van het resultaat van Neovita.

De inzet van doelgroep medewerkers, en daarmee de groei van loonsom en resultaat van Neovita, is vertraagd vanwege corona.

GR GGD West-Brabant

Vitaal en Sociaal Breda	Thema Leven
Website GGD West-Brabant:	GGD West-Brabant
Verantwoordelijk bestuurder:	Arjen van Drunen
Bestuurlijk vervanger:	Marianne de Bie
Belang Breda in verbonden partij in %:	23,3 %
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage verbonden partij aan programma

De GGD voert de wet Publieke Gezondheid uit. Zij richt zich op bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van alle inwoners in West-Brabant. Hoofdtaken zijn:

- Infectieziektebestrijding
- Medische milieukunde
- Jeugdgezondheidszorg (JGZ)
- Hygiënezorg
- Beleidsadvisering
- Gezondheidsbevordering
- Epidemiologie.

De GGD sluit goed aan op het Bredase sociaal domein en geeft via gezondheidspreventie invulling aan de beweging naar voren.

Bijzondere ontwikkelingen bij de verbonden partij

Het meerjarig beleidskader tot 2023 kent 3 hoofdambities:

- Veilige en gezonde leefomgeving
- Gelijke gezondheidskansen voor iedereen
- Preventie verbreden en verdiepen.

Positieve gezondheid staat centraal: mensen voelen zich gezond en passen zich veerkrachtig aan op uitdagingen in hun leven en leefomgeving. De maatschappelijke gevolgen van corona laten zien dat een robuuste publieke gezondheidszorg hard nodig is voor een gezonde, veilige en solidaire samenleving, met gelijke kansen voor iedereen tot meedoen. Er is stevige inzet nodig op bestrijding van infectieziekten en -preventie, ter voorbereiding op ernstige crisissituaties.

Goede inrichting van de leefomgeving bevordert gezondheid en samenleven. De GGD spant zich in om gezondheid in de omgevingsplannen te laten landen. Dat versterkt de samenwerking tussen leefbaarheid, gezondheid en veiligheid. De GGD richt zich ook op verkleinen van de gezondheidskloof. Nog te veel Nederlanders hebben lage gezondheidsvaardigheden en de GGD werkt aan een beter beeld wat gelijke gezondheid in de weg staat. Bevorderen van een gezonde leefstijl is belangrijk. GGD en gemeente werken samen in de aanpak Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) en het Lokaal Preventieakkoord. De GGD gelooft in een kansrijke start voor kinderen, wat voor de geboorte al begint. Weerbaarheid van kinderen en ouders tijdens het opvoeden is belangrijk. Ze zetten in op een zo hoog mogelijke vaccinatiegraad voor een zo laag mogelijk risico op uitbraken van infectieziekten.

Een belangrijke 4e ambitie voor de komende jaren is moderne, eigentijdse dienstverlening, met nadruk op data-gedreven werken en digitalisering. Goede analyses zijn nodig voor voorspellen en stimuleren van gezondheid. Mede door corona is beeldbellen versneld ingevoerd en transformeert de GGD naar meer digitaal werken. Technologie ondersteunt en biedt de juiste managementinformatie. Het hoofdaccent blijft de publieke gezondheid.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Corona had en heeft grote impact op de GGD. Het Rijk gaf financiële compensatie voor alle meerkosten en vraagtuitval door corona. Omdat de GGD maximaal prioriteit gaf aan bestrijden en indammen van corona, zijn in 2020 en 2021 minder inspanningen en activiteiten ontplooid op andere beleidsterreinen. Dit leidde tot achterstallig werk. De kans bestaat dat we daardoor niet alle gemeentelijke doelstellingen voor 2022 halen.

Daarnaast zijn er bedrijfsvoeringsrisico's binnen de GGD. De vaste kosten dalen mogelijk niet gelijk aan de daling van de opbrengsten. De GGD probeert dit risico te beheersen door meer flexibiliteit in de inzet van medewerkers en kostendekkende marktтарieven. Met de extra taken vanwege corona groeide de bedrijfsvoering in 2021 enorm. Afschalen na de crisis heeft financiële risico's in de vorm van frictiekosten, die mogelijk (ook) de deelnemers raken.

GR Regionale Ambulancevoorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord

Vitaal en Sociaal Breda	Thema Leven
Website Regionale Ambulancevoorziening:	Regionale Ambulancevoorziening
Verantwoordelijk bestuurder:	Arjen van Drunen
Bestuurlijk vervanger:	Marianne de Bie
Belang Breda in verbonden partij in %:	2,4 %
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage verbonden partij aan programma

Met de Regionale Ambulancevoorziening (RAV) zijn Bredanaars verzekerd van toereikende ambulancezorg. Dit betekent

hulpverlening op de plaats van een ongeval, goed en snel vervoer naar het ziekenhuis, binnen verplichte aanrijtijden. Hierover zijn prestatieafspraken met zorgverzekeraars en de RAV. De gemeente geeft geen financiële bijdrage aan de GR RAV.

Bijzondere ontwikkelingen bij de verbonden partij

In januari 2021 werd de nieuwe Wet ambulancevoorzieningen van kracht. De vergunning tot ambulancezorg is verleend aan bestaande aanbieders, waaronder de RAV Brabant MWN.

De RAV sluit met haar Meerjarenbeleidsplan 2022–2025 goed aan op de recent door het ministerie gepresenteerde denkrichting voor de acute zorg op langere termijn. Speerpunten zijn: acute zorg thuis, samenwerking tussen ketenpartners voor zorgcoördinatie en bestrijden van personeelstekort. Corona versnelde het proces voor afstemming en coördinatie binnen de acute zorg. Dit leidde tot een regionaal netwerk acute zorg. De zorgvraag is het uitgangspunt. De patiënt krijgt zo snel mogelijk hulp van de juiste zorgverlener. Was de intentie eerst vooral vervoer, nu verschuift het accent geleidelijk aan naar acute mobiele zorg zonder vervoer. Het streven is optimale klantwaarde en integrale zorg: zorgdifferentiatie is de oplossing. De ambulancesector ontwikkelde een kwaliteitskader met 26 indicatoren. Het zwaartepunt verschuift steeds meer van tijdigheid naar kwaliteit van zorg. Tijdig spoedvervoer is één van de indicatoren. De 15 minutennorm bij de meest urgente, A1 ritten, wordt niet losgelaten. Samen met de zorgverzekeraars werkt de RAV via verbeterplannen aan uitbreiding van paraatheid. De RAV verwacht in 2022 een dekkingpercentage te halen van minimaal 94,5% voor A1-ritten. Op voorwaarde dat het bestaande knelpunt van tekort aan ambulanceverpleegkundigen en centralisten (op de meldkamer) is opgelost.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Vergunningverlening en financiering van ambulancezorg blijft lopen via de zorgverzekeraars. Dit betekent geen financieel risico voor de gemeente.

Kiest het Algemeen bestuur van de RAV om over te stappen naar een andere rechtspersoon - dan is de stichting zonder winstoogmerk het meest geschikt - dan moeten we rekening houden met kosten van overstap naar een ander pensioenfonds. Dit financieel risico door pensioenverplichtingen is circa € 4,5 miljoen. De reserve aanvaardbare kosten van de RAV (circa € 11 miljoen) kan dit afdekken.

